

#DWARS

Moluks in Mokum

pagina 7

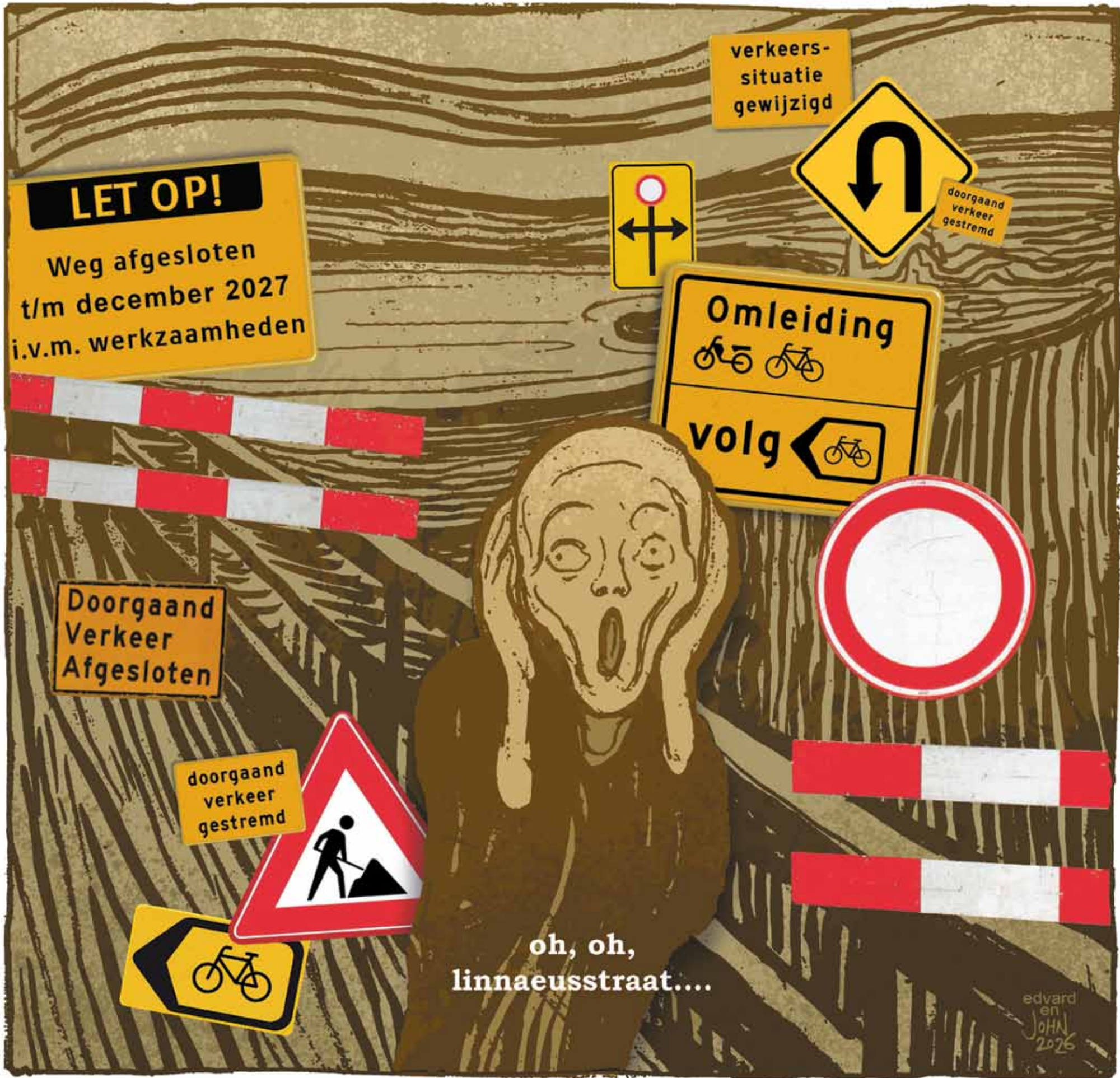

Kameraden op de steigers

pagina 17

En verder

Gay Pride in Oost	4
Wassen voor de wetenschap	5
Vrijdag kippensoep	6
De architectuur van Betondorp	15
Wijkagent begrijpt en grijpt in	19
Huurverlaging?	22/23

Column

De column van een stadsdeelbestuurder komt dit keer van Zeeger Ernsting

Mooier, groener en beter bereikbaar

“Heel Oost ligt open”, hoor ik de laatste tijd vaak. Natuurlijk is dat niet letterlijk zo, maar het klopt dat er op dit moment op meerdere belangrijke verkeersroutes tegelijkertijd wordt gewerkt. Veel bewoners, ondernemers en bezoekers merken daar dagelijks de gevolgen van.

Als ik door Oost fiets, zie ik overal bouwhekken, werkzaamheden en omleidingsborden. Dat levert soms frustratie op, en die begrijp ik heel goed. Niemand zit te wachten op omrijden of vertraging.

Kan niet zonder overlast
Een goed voorbeeld is de Linnaeusstraat. Daar vindt groot onderhoud plaats, zowel boven als onder de grond. Kabels en leidingen worden vervangen, de trambaan en haltes vernieuwd en ook de stoepen worden aangepakt. Een ingrijpend project dat helaas niet zonder overlast kan. Trams rijden er tijdelijk niet en ook voor auto's en fietsers gelden omleidingen. Mijn advies: let goed op de borden en plan uw reis op tijd.

Vervelend
Voor bewoners en ondernemers langs de werkzaam-

Tegels verdwijnen; er komen planten en bomen voor terug

heden is het een vervelende periode. Zeker voor ondernemers die afhankelijk zijn van bezoekers is dat niet altijd eenvoudig. Daarom proberen we de overlast waar mogelijk te beperken. Zo is bus 37 tijdelijk omgeleid via de Eerste van Swindenstraat en het Dapperplein, zodat onder meer de Dappermarkt goed bereikbaar blijft.

De werkzaamheden zijn niet alleen nodig omdat de straat aan onderhoud toe is. We grijpen deze kans ook aan om de openbare ruimte klaar te maken voor de toekomst. Dat betekent betere toegankelijkheid, meer ruimte voor fietsers en voetgangers en

een inrichting die beter bestand is tegen extreme hitte en hevige regenval.

Bewoners denken mee
Juist in diezelfde Dapperbuurt werken we ondertussen ook aan iets anders: een groenere en prettigere leefomgeving. Op verschillende plekken verdwijnen tegels en komen er planten, bomen en grotere boomspiegels voor terug. Ook het Dapperplein krijgt een groenere inrichting, zodat het niet alleen een plek is om boodschappen te doen, maar ook om elkaar te ontmoeten en even te verblijven. Zeker in een dichtbebouwde buurt als deze maken extra bomen en groen een groot verschil.

Ze zorgen voor verkoeling op warme dagen, vangen regenwater beter op en maken de straat aantrekkelijker om in te wonen.

Het mooie is dat veel van deze ideeën samen met bewoners tot stand komen. Zij denken mee, helpen soms zelfs met het onderhoud en maken zo hun eigen straat een stukje mooier. Dat laat zien dat vergroening niet alleen gaat over planten en bomen, maar vooral ook over mensen en de verbondenheid in de buurt.

Vijftig extra bomen
In de Linnaeusstraat voeren we de werkzaamheden in fases uit, van noord naar zuid. Het vraagt nu geduld, maar straks ligt er ook iets moois voor terug: een toekomstbestendige Linnaeusstraat en een vernieuwd begin van de Middenweg, met toegankelijke stoepen en tramhaltes, nieuwe rails en ondergrondse infrastructuur, meer ruimte voor fietsers én tot wel vijftig extra bomen. Ik ben ervan overtuigd dat we over een paar jaar vooral zullen zien wat deze investeringen hebben opgeleverd: een mooier, groener en beter bereikbaar Oost. #

Colofon

Dwars door de buurt is een onafhankelijke lokale krant die in 2026 zeven keer zal verschijnen. Oplage is 25.000.

De krant wordt huis aan huis verspreid in Oud-Oost (Oosterpark-, Transvaal- en Dapperbuurt) en Watergraafsmeer.

Gratis exemplaren mee te nemen bij o.a. OBA, Linnaeusstraat 44, Post Oost, Wijtenbachstraat 36, Dynamo, Kamerlingh Onneslaan 34, Stadsdeeloket.

Dwars is ook te lezen op www.dwars-online.nl en www.dwarsdoordebuurt.nl

Dwars 258 verschijnt rond 10 september 2026, de deadline voor uw bijdrage is donderdag 20 augustus. Later dit jaar nog op 29 oktober en 17 december.

Adresgegevens:
Wijtenbachstraat 36
1093 JC Amsterdam
06 45 00 84 46
dwarskrant@gmail.com

Kernredactie: Anita Boelsums, Anneke Hesp, Melissa Plomp, John Prop en Frank Schoevaart

Coverillustratie: John Prop

Opmaak: Frits van den Akker, Robert Nieman en Ron de Wit

Medewerkers:
Robert van Andel, Rose Bartholomé, Albert Bronk, Anna ten Bruggencate, Wendy Danser, Connie Dekker, Annette Douwes, Ties van Dijk, Eddy Ellert, Ank Engel, Carolien Gevers, Hella de Groot, Lennie Haarsma, Winnie van Heesch, Jim Jansen, Jaap Kamerling, Cor Leiwakabessij, Michiel Mastenbroek, Ruud Meijer, Evelien Polter, Henk Pouw, Dineke Rizzoli, Ellen Ros, Jaap Stam, Ans van Stijgeren, Arie van Tol, Gert Verbeek, Kees Wulffraat, Esther van der Zee en Ton Zijp

Bestuursleden Stichting Dwars door Oost: Joost Blom, Carolien Gevers, Arie van Tol en Frits Wegenwijs

Redactionele bijdragen:
Dynamo, HJS en !WOON

Druk: Rodi Rotatiedruk

Bezorging: Albert Bronk
Reageren op een artikel of een onderwerp aandragen: dwarskrant@gmail.com

#DWARS REDACTIONEEL

Het beste van maken

We leven door. Ondanks de turbulentie om ons heen die niemand kan ontgaan.

De opbrekingen en omleidingen, de gebruikersbus die moest verhuizen, de stichting Tweede Kans en de Voedselbank die alletwee in zwaar weer verkeren, de kloof tussen veel en weinig hebben die almaar groter wordt.

En toch gaat de buurtcamping in het Oosterpark begin juli gewoon door. En natuurlijk de picknickconcerten in dat koepeltje op 12 juli en 9 augustus. Om maar te zwijgen van vrolijke jonge dames die haver melk in hun koffie storten en zich zorgen maken over hun lipgloss. Of de Gay Pride.

Soms schuren de verschillen, maar het is nu niet anders. Tussen de hekken en afzettingen komen we dicht bij elkaar dan ooit. We gaan er maar het beste van maken. Zoals die hele nieuwe generatie die tussendoor het eindexamen heeft gehaald. Gefeliciteerd!

De redactie

Column

Door: Jim Jansen

Verloren

Vandaag trachtte ik per fiets van mijn woning in Amsteldorp naar mijn werk in de Peperstraat te gaan en wist ik officieel: we hebben verloren. Met wie bedoel ik we? De fietser versus de verkeersregelaar. De wandelaar versus de wegwerker. En elke inwoner van Amsterdam-Oost die meer dan schoon genoeg heeft van de oneindig durende opbrekingen en wegversperringen gedaan door stratenmakers, bouwopzichters, asfalteerders en goed geproportioneerde mannen in gele regenpakken die je verzoeken af te stappen ‘omdat de weg hier is opgebroken’. Vandaag begon ik aan een kansloze fietsmissie en bij park Frankendaal werd ik gedwongen af te stappen omdat het fietspad was afgezet. De straat die je kent als de Middenweg was getransformeerd tot een oorlogsterrein en vanaf de Hogeweg tot de Linnaeuskade was de stoep voorzien van roodwitte hekken. Dat gold ook voor de Jumbo die welhaast ommuurd leek te zijn en alleen nog via het dak was te bereiken. Het diepste dieptepunt? Mijn poging om van de Linnaeusstraat naar de Wijtenbachstraat te gaan. De weg, het voetpad en de trambaan waren aan alle kanten opengebroken. Een minieme strook van nog geen meter breed moest twee stromen weggebruikers – boys op fatbikes, mensen met hun fiets in de hand, Thuisbezorgd-koeriers op brommers, ouderen met een rollator en nog talloze anderen – tegelijkertijd doorlaten. Elke ochtend onderga ik lijdzaam dit tafereel, kijk ik om me heen en zie ik mensen met een blik in hun ogen als van vee dat wordt afgevoerd naar het abattoir. De ellende op de Mauritskade, de Middenweg en de Linnaeusstraat duurt sinds mensenheugenis en het einde is niet in zicht. Als fietser kan je een ding doen: je verlies toegeven en hopen dat alle gele omleidingsborden op een moment verdwenen zullen zijn. Ooit. #

Reageren? jim@newscientist.nl

De straten liggen open

We reageren op het veranderende landschap. De een ziet het als oefenen voor de echte oorlog, de andere vindt het leuk en de derde vlucht. Dan is er nog de dame die moet verhuizen en een kaartje stuurt naar de bouwkeet om te bedanken. En tenslotte de artist's impression. Zo mooi wordt het en hier doen we het voor.

De hekken vind ik het mooist, slingerend als slangen langs de voorgevels en winkels, met hier en daar een opening, o nee toch niet, pas aan het eind, honderden meters verderop. Hm... Files van voetgangers met altijd weer tussendoor haastige fietsers. Maar niemand écht boos. Ik moest 500 meter omlopen zegt de zweten-de buurman, met twee zware boodschappentassen aan zijn armen. Nou ja, mijn workout weer gehad. De belemmerende betonblokken zijn magisch. De ene dag staan ze zus, de andere dag zo. Welke reus verplaatst die 's nachts? Kan je er fietsend tussendoor of toch maar lopend, of gewoon erlangs? Het zijn geen life changing beslissingen die je moet nemen, maar zoveel dagelijkse dilemma's ben ik niet gewend. Fiets ik via de Oosterparkstraat en het Oosterpark naar Nestor Gym of via de Dappermarkt? In ons kleedhok worden routes besproken. Via Entrepotdok is een optie, maar ook via het universiteitsterrein. Dat is om, maar wel leuk. Het duurt nog tot eind 2027, zegt iemand. Nee, echt? En we spoeden ons naar de trainingsruimte. Er tegenaan!

Anita, Dapperbuurt

Toekomstbeeld kruising Linnaeusstraat / Wijtenbachstraat

Weg uit dit rampgebied! Tram 25, de zilveren schicht, neemt je binnen een uur mee naar een andere wereld; Uithoorn. Maar willen ze daar wel asielzoekers uit Oost dan? Eerst een tramhalte zoeken. We stappen in samen met een man die uit de richting van het OLVG-Oost komt lopen. Zijn ene oog is dichtgeplakt. Ergens in West stapt hij uit. Het is daar al rustiger; geen houten schotten, diepe kuilen of mannen in oranje. Wel veel Amstelveen; nieuwe woonwijken, kassen en groen. De tram wordt leeg. De trambestuurder vindt het een leuke route: 'Je ziet eens wat anders'. We lopen naar de rivier. Het is hier uitgestorven. Na een paar honderd meter links een bouwplaats met hekken. Beter naar rechts met terrasjes aan het water. Een heerlijke tosti en terug. Al voor de Weesperzijde zien we rechts de hijskranen bij het Amstelstation, en nog een links bij het Weesperplein. Nog even stoppen voor een graafmachine en voorbij de zandgraven van de Campertstraat stappen we uit. Het was een heerlijk uitje.

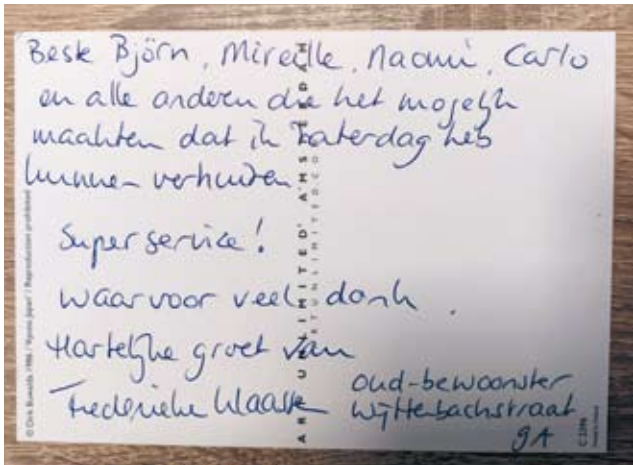
Anneke, Dapperbuurt

Ik begeef mij regelmatig door het Oosterpark via de Tweede van Swindenstraat naar de Dappermarkt. De uitgang aan de Linnaeusstraat was altijd al een heksenketel van voetgangers, fietsers, fatbikes, scootmobielen en dergelijke. Liefst in volle vaart. En in beide richtingen. Bijna niemand lijkt bereid rekening met elkaar te houden. Even afstappen of inhouden om voetgangers voor te laten gaan? Een beetje geduld? Nee joh, hoezo?! De laatste maanden is het echter nog vele malen erger geworden. Door de afzettingen, gebrek aan goede bewegwijzering en onduidelijkheid in de Linnaeusstraat raakt men blijkbaar nog meer van de kook en is het dubbel uitkijken geblazen... Een wonder dat er (nog) geen ongelukken gebeuren! Ik heb alle begrip voor de noodzaak van de werkzaamheden in de Linnaeusstraat, maar had het niet wat publieksvriendelijker georganiseerd en geregisseerd kunnen worden? Zoals duidelijker aanwijzingen en bewegwijzering en ook toezichthouders rond de chaos bij de in- en uitgang van het Oosterpark? Wat mij betreft geen overbodige luxe.

Annette, Oosterparkbuurt

Nog voor straks de 'echte oorlog' begint wordt er in Amsterdam al druk mee geoefend. Die van de verbouwing van de stedelijke infrastructuur dan, en hoe we daar het best op kunnen reageren. In één keer worden zo ongeveer alle kabels in de straten vervangen in Oost. Van de waterleiding, de elektriciteit, het gas en de riolering. En de aanleg van het warmtenet wodt ook maar tegelijk meegenomen. De stad moet immers in 2050 aardgasvrij zijn. De operatie heeft grote gevolgen voor de leefbaarheid van de buurt. Voor fietsers en wandelaars is het overal kruip-door sluip-door geblazen. Je slalomt met je fiets van links naar rechts en van rechts naar links en ontwikkelt intussen een geweldige behendigheid in het vermijden van bijna-botsingen. Tot mijn grote verbazing heb ik nog geen enkel ongeluk als gevolg hiervan kunnen waarnemen. Bestuurders van scootmobielen en rollators slaan zich er dapper doorheen en zelfs fatbikers minderen vaart. De mensen blijken in oorlogstijd enorm goed te kunnen improviseren. Ze reageren gelaten en laconiek en er lijkt in feite sprake van enige onthaasting. Wie had dat kunnen denken? Het maakt me zelfs een beetje optimistisch voor als er echt oorlog komt en een drastische ontwrichting als gevolg van sabotage door de Rus of cybernetische aanvallen. We zullen daarop voorbereid moeten zijn. Het aanpassingsvermogen van ons mensen is schier onuitputtelijk. De vriendelijkheid lijkt zelfs toe te nemen. Mensen knikken verontschuldigend en met een glimlachje naar elkaar. 'Oorlog' heeft ook zijn positieve kanten.

Jaap, Watergraafsmeer

Als trambestuurder word ik sinds kort vaak naar lijn 29 gestuurd. Meerdere keren per dag word ik daar aangesproken door chagrijnige passagiers. 'De tram rijdt nog maar één keer per kwartier.' 'Het is zo ver lopen naar de aansluiting met de volgende tram.' 'Gaat dit echt tot december 2027 duren?!' 'En het is al zo'n chaos in Oost...' 'Nóg vaker overstappen!' Geduldig hoor ik het aan. Maar heel soms wordt er een passagier echt onbeleefd. Dan lijkt het alsof ze denken dat ik persoonlijk verantwoordelijk ben voor de omleiding van de 19. Ik probeer zo vriendelijk mogelijk te blijven en zucht dan: 'Beste meneer (of mevrouw), ik woon zelf ook in de Watergraafsmeer. Denkt u dat ik er wel blij mee ben?' Gelukkig binden ze dan meestal wel in. En ik ga verder met mijn dienst. Soms wel twaalf keer op en neer, en op en neer...

Trambestuurder, lijn 29
(tussen Oostpoort en Diemen Sniep)

‘Kunst is rijk’ (maar moet niks)

Tekst: **John Prop** | Fotografie: **Frank Schoevaart**

Op een raam aan de Weesperzijde, links van de Ysbreeker, staat regelmatig een nieuwe, handgeschreven spreuk over kunst. Initiatiefnemers van dit *Window Art Project* zijn Edith Rijnja en Harald Schole.

Edith is kunsthistorica, organiseert kunstprojecten en werkt voor *kM*, tijdschrift over kunst en materiaal. Haar man Harald is beeldend kunstenaar met enkele kunstwerken in de Amsterdamse openbare ruimte op zijn naam. Daarnaast is hij adviseur kunst en architectuur en werkt ook hij voor *kM*. Edith en Harald wonen en werken al veertig jaar aan de Weesperzijde.

In de brievenbus

‘Toen de kunstsector in 2013 met de ingrijpende bezuinigingen van Halbe Zijlstra werd geconfronteerd, wilden we daar iets tegenover stellen. Sindsdien zetten we om de paar weken met witte stift een spreuk over kunst op ons raam. Dat kan een uitspraak zijn van een allang overleden beroemdheid of een quote van een jongere kunstenaar die we toevallig in de krant tegenkomen; een filosofische tekst van enkele regels of iets heel korts als ‘Kunst is rijk’. Er komen hier dagelijks duizenden fietsers

extern adviseur bij het toepassen van kunst in nieuwbouwprojecten. Bijvoorbeeld in de Transvaalbuurt, waar twee van de vijf zogeheten Tugelablokken zo’n tien jaar geleden zijn vervangen. Harald begeleidde de Eindhovense vormgevers Atelier NL bij het ontwerpen van de baksteenmotieven in de gevels. De kleuren van de geglazuurde stenen verwijzen naar het logo van de Joodse Handwerkersvriendenkring, die begin 20e eeuw de blokken heeft neergezet. Ook stimuleerde hij dat de oorspronkelijke mozaïeken van dat logo in de nieuwe trappenhuizen zijn geplaatst. In het verlengde van deze opdracht ontwierp grafisch vormgever Hansje van Halem het lange lichtgroene hek langs het treintalud aan de Tugelaweg, met teksten van dichter K. Michel.

Sociaal element

‘We doen wel eens gezamenlijke projecten in het buitenland, soms in ingewikkelde gebieden, en daarbij betrekken we altijd plaatselijke kunstenaars. Dat sociale element zit er altijd wel in. Maar de kunst zelf moet niks. Een kunstwerk kan je wereld verrijken, of je op andere gedachten brengen, maar dat is geen dwingende eis. Dat zou ook onmogelijk zijn, want er zijn heel veel soorten kunst voor heel veel soorten mensen. Voor de een kan een eenvoudige rode stip een hele wereld openen, terwijl de ander denkt: wat is dit voor onzin...’

‘Nederland kende een fijnmazig netwerk van buurthuizen en sociale voorzieningen, maar die zijn in de laatste twintig jaar voor een groot deel wegbezuinigd. Vanuit de overheid wordt vervolgens van kunstenaars verwacht dat ze ook iets aan de sociale problematiek doen. Begrijpelijk dat er kunstenaars zijn die daarin kansen zien, maar daarmee wordt een zeer beperkt kunstbudget gebruikt om bezuinigingen op te vangen.’ #

‘Kunst is de perfecte prestige verstuiwer’ – Joyce Roodnat

en wandelaars langs en er worden talloze foto’s gemaakt: het project wordt zeker gezien.’

‘Soms gooien buurtbewoners briefjes in de bus met een kunstquote. We raakten een keer in gesprek met een jonge Iraanse statushouder: ‘Als je een goeie spreuk over kunst hebt, gooi hem dan in de brievenbus’. Hij was verbaasd dat dat kon. Toen we zijn tekst plaatsten liet hij die trots aan vrienden zien.’

Kunst en architectuur

Voor woningcorporatie Ymere is Harald

World Pride Amsterdam 2026 in Oost

Tekst en fotografie: **Jaap Kamerling**

Juist nu uit recent onderzoek blijkt dat de acceptatie van homoseksualiteit onder jongeren schrikbarend afneemt, vooral in grote steden als Amsterdam, wordt hier de World Pride 2026 groots gevierd. Ook in Oost.

Vijfentwintig jaar geleden werd hier het eerste homohuwelijk ter wereld gesloten, maar op dit moment vinden vier op de tien jongeren dat homo’s niet gelijkwaardig zijn aan hetero’s, zo blijkt uit onderzoek. Onderzoekers wijzen erop dat jongeren heel gevoelig zijn voor rolmodellen in de vorm van influencers. Die spelen in op gevoelens van onzekerheid van vooral jonge mannen, die zich steeds meer uiten in vrouwenhaat, homofobie en racisme. De zogeheten manosfeer is populair geworden en sommige influencers, die mannendominantie en afkeer van homoseksualiteit prediken, vinden miljoenen volgers. De Amsterdamse gay-wereld laat het er niet bij zitten en zeker Oost niet!

Op de planken

Het Pleintheater steekt op creatieve wijze de draak met al die nieuwe

vormen van onderdrukking en geeft deze maand daarvan blijk in een hele reeks voorstellingen en performances. Jonge, talentvolle makers, ook uit Oost, kregen de ruimte zelf producties in elkaar te zetten over queer-thema’s. Het Pleintheater selecteerde daaruit acht voorstellingen. We zetten er een paar op een rijtje. Zo is er op vrijdag 10 juli om 20.00 uur een voorstelling over (queer)seksualiteit en handicap met performances, video’s en een korte lezing. Op 15 juli om 19.00 uur worden er tien portretten vertoond van de bekende Amsterdamse queerclub De Trut, een ontmoetingsplek en een activistische motor voor lesbo’s. En om 21.00 uur wordt *The Activist* gedraaid, waarin een gepassioneerde mensenrechtenactivist op brute wijze wordt vermoord, nadat hij zich undercover heeft aangesloten bij een radicale neo-nazigroep.

Alle voorstellingen in de Pride-maand zijn te vinden in de agenda van Pleintheater.nl en voor stadspashouders met groene stip al toegankelijk voor € 2.50.

Sportief

Op zondag 19 juli vult hardlooppwedstrijd de Amsterdam Pride Run weer de Amsterdamse straten met kleur en energie. Trek je kleurrijkste outfit aan en maak er een vrolijke, sportieve dag van. Je kan op drie afstanden meedoen met hardlopen of wandelen en de route loopt door onder andere het Flevopark en langs het Amsterdam-Rijnkanaal. Je kunt deelnemen aan teams van drie tot zes deelnemers. De starttijden zijn tussen 14.55 en 15.05 uur bij restaurant Polder aan Science Park 201. <https://inschrijven.nl/2026/amsterdampriderun/>

Dansen en lunchen

Dit jaar is alweer de twintigste Roze Brunch voor oudere gays. De eerste vond in 2006 plaats in de kantine van het Marnixbad en dit jaar voor de derde keer in Hotel Arena, op vrijdag 31 juli. Gastspreker is COC-voorzitter Marie Ricardo. De Balinese danser Arnaud Kokosky geeft een korte ‘doe

mee’ dansworkshop en onder meer een strijdbare Irene Hemlaar komt zingen. Ondertussen gezellig lunchen en tenslotte dansen met een dj. Veel gasten zijn al via de bekende gay-kanalen aangemeld. De lunch begint om 11.00 uur en de kosten zijn € 20,-. Helaas is er beperkt plaats. Wil je toch nog graag komen? Mail naar: rozebrunchams@gmail.com, en betaal pas zodra je een bevestigd hebt dat er nog plaats is. #

Wassen voor de wetenschap

Tekst: Anita Boelsums | Fotografie: Frank Schoevaart

Is een volle wasmachine werkelijk beter voor het milieu dan een halflege? Dat is een van de vragen die de Universiteit van Amsterdam stelt bij hun onderzoek naar microplastics uit kleding. En het mooie is, bewoners van Oost kunnen zelf meehelpen aan dat onderzoek.

Allison Moll: ‘Minder kleding kopen en langer doen met wat je al hebt.’

Wie denkt aan de grote bronnen van microplastics, denkt misschien aan plastic verpakkingen of wegwerpbekers. Maar de werkelijkheid is verrassender. Volgens cijfers van de International Union for Conservation of Nature is maar liefst 35 procent van alle microplastics in de oceanen afkomstig van synthetisch textiel. Daarmee is kleding wereldwijd de grootste bron van microplasticvervuiling in zee. Toch weten onderzoekers nog niet precies wat er in de wasmachine gebeurt. Welke factoren zorgen ervoor dat kleding meer of juist minder microplastics loslaat? En hoe kunnen consumenten hun uitstoot beperken zonder hun hele leven om te gooien? Dat onderzoekt een team van de Universiteit van Amsterdam op het Science Park. Een van de gezichten van het project is Allison Moll (30), onderzoeks- en communitymanager van de burgerwetenschapsprojecten.

Burgerwetenschap

Moll groeide op in Diemen en woont tegenwoordig in Oost, vlak bij de Jaap Edenbaan. Al jong wilde ze weten hoe dingen werken. Na een studie Bio-

Farmaceutische Wetenschappen aan de Universiteit van Leiden ontdekte ze dat haar hart niet zozeer lag bij onderzoek in een laboratorium, maar bij het uitleggen van wetenschap. Ze werkte jarenlang aan educatieve projecten voor scholieren en kwam in 2024 terecht bij de Universiteit van Amsterdam. Daar begeleidt ze zogenoemde burgerwetenschapsprojecten, onderzoeken waarbij gewone mensen actief meedoen aan het verzamelen van gegevens. ‘Er zit vaak een grote afstand tussen wetenschappelijk onderzoek en de samenleving,’ vertelt ze. ‘Met burgerwetenschap kun je mensen laten zien hoe onderzoek werkt én tegelijk waardevolle gegevens verzamelen.’

Synthetisch textiel

Het onderzoek draait om kleding van synthetische materialen zoals polyester en nylon, plastics. Bij elke wasbeurt slijten er kleine vezeltjes van de stof af. Die komen via het afvalwater in het riool terecht. Nederlandse waterzuiveringsinstallaties halen het grootste deel daarvan uit het water, maar niet alles. Wereldwijd belanden daardoor enorme hoeveelheden microplastics in het milieu.

Veel mensen realiseren zich volgens Moll niet dat hun kleding deels uit plastic bestaat. ‘Een polyester sportshirt voelt misschien als stof, maar het is eigenlijk een groot stuk plastic. Tijdens het wassen breken daar kleine vezeltjes vanaf. Dat zijn microplastics.’ Wat die microplastics precies doen in het menselijk lichaam wordt nog onderzocht. Wel worden ze inmiddels overal aangetroffen: in rivieren, oceanen, vissen en dus ook in mensen.

Vollere trommel

De grote vraag is welke factoren bepalen hoeveel vezels vrijkomen tijdens het wassen. Maakt de temperatuur verschil? Is een eco-programma beter? Helpt een bepaald type wasmiddel? Heeft de centrifugeersnelheid invloed? Of gaat het vooral om de hoeveelheid kleding in de trommel? Om daarachter te komen verzamelt het onderzoeksteam enorme hoeveelheden gegevens. En daarbij kwam al een opvallend patroon naar voren. ‘Wat ons tot nu toe het meest opvalt, is dat een vollere trommel minder vezels lijkt uit te stoten,’ zegt Moll. De verklaring is waarschijnlijk eenvoudig. Als een wasmachine goed gevuld is, hebben kledingstukken minder ruimte om tegen elkaar aan te schuren. Minder wrijving betekent minder loskomende vezels. Het is nog te vroeg om er definitieve conclusies aan te verbinden. Daarvoor zijn veel meer meetgegevens nodig. Maar het is precies het soort praktische kennis waar de onderzoekers naar zoeken: simpele aanpassingen die iedereen kan toepassen.

Oost helpt mee

Het bijzondere aan dit onderzoek is dat bewoners niet alleen onderwerp van onderzoek zijn, maar ook meedoen. Op het Science Park staat een speciale wasmachine met een microplasticfilter. Dat filter vangt de vezels op die tijdens het wassen vrijkomen. Deelnemers kunnen een tijdslot reserveren, hun was meenemen en die laten draaien in de onderzoekswasmachine. Terwijl de machine draait, verzamelen onderzoekers gegevens over de lading, het programma en het gebruikte wasmiddel. Na afloop worden de opgevangen vezels onderzocht in het laboratorium. Inmiddels zijn al meer dan tweehonderd wasbeurten geregistreerd. Daarnaast loopt een uitgebreider project waarbij deelnemers thuis een microplasticfilter op hun eigen wasmachine installeren. Gedurende zes maanden verzamelen zij gegevens over hun wasgedrag en sturen ze de opgevangen vezels op naar de universiteit. Die gegevens helpen onderzoekers om patronen te ontdekken die in een laboratorium moeilijk zichtbaar zijn.

Kledinggebruik

Volgens Moll levert deelname meer op dan alleen wetenschappelijke kennis. Veel deelnemers worden zich bewuster van hun kledinggebruik. Niet alleen van wassen, maar ook van kopen. Zelf merkt ze dat ook. Ze koopt zoveel mogelijk tweedehands kleding, laat kapotte kleding repareren en doet mee aan The Clothing Loop, een initiatief waarbij buurtbewoners kleding met

Meer lezen?

oost-online.nl

elkaar delen. ‘De grootste impact zit waarschijnlijk niet eens in het wassen,’ zegt ze. ‘Maar in minder kleding kopen en langer doen met wat je al hebt.’ Dat sluit aan bij een bredere discussie over fast fashion. Kleding wordt goedkoper, collecties wisselen sneller en de hoeveelheid textiel die we produceren blijft groeien. Onderzoekers zoeken naar technische oplossingen, zoals betere recycling en duurzamere materialen. Maar minstens zo belangrijk is de vraag hoe we met kleding omgaan.

Achter de schermen

Voor bewoners van Oost heeft het project nog een extra dimensie. Het onderzoek vindt letterlijk om de hoek plaats. Wie meedoet, levert niet alleen een bijdrage aan wetenschappelijk onderzoek, maar krijgt ook een kijkje achter de schermen van de universiteit. Hoe verzamelen onderzoekers gegevens? Hoe trek je conclusies uit honderden wasbeurten? En hoeveel werk gaat er schuil achter een simpele uitspraak als: ‘Een volle trommel is beter’? Moll vindt juist dat aspect belangrijk. ‘Onderzoek gebeurt vaak achter gesloten deuren. Met burgerwetenschap kun je laten zien dat wetenschap iets is waar iedereen aan kan bijdragen.’ En misschien levert dat uiteindelijk wel de belangrijkste opbrengst op: niet alleen minder microplastics, maar ook meer betrokkenheid bij de wetenschap. #

Wassen op de campus

Breng een was naar de onderzoekswasmachine van de Universiteit van Amsterdam op het Science Park. Onderzoekers verzamelen de microplastics en analyseren de resultaten. Aanmelden en info via deze link: <https://meta-citizenscience.uva.nl/wassen-op-campus/>

Wassen voor de wetenschap

Installeer thuis een microplasticfilter op je wasmachine en help zes maanden lang mee met het verzamelen van gegevens. Deelnemers krijgen inzicht in hun eigen impact, houden het filter na afloop en ontvangen als eersten de onderzoeksresultaten. Aanmelden en info via deze link: <https://meta-citizenscience.uva.nl/wassen-voor-de-wetenschap/>

Vrijdags rook het naar kippensoep

Tekst: **Rojin Teymouri** | Fotografie: **Frank Schoevaart**

Loop je door de Transvaalbuurt, dan zie je overal *Stolpersteine* die je als passant herinneren aan een ooit bloeiend Joods leven. Hoe kwam het dat in deze wijk ruim 70 procent van de bewoners Joods was en hoe zag het leven er vóór de Shoah uit? Naar aanleiding van het meinumner van *Ons Amsterdam* brachten dit tijdschrift, Geheugen van Oost en BOOST met verhalen en herinneringen het Joodse verleden van de Transvaalbuurt opnieuw tot leven.

In de gymzaal van het onlangs tot monument gemaakte pand van BOOST galmt het geroezemoes van zo'n veertig aanwezigen. 'Wie heeft hier in de Transvaalbuurt gewoond of woont er nu?' vraagt Jitske Hell, redacteur bij *Ons Amsterdam* aan het publiek. 'En wie heeft er voorouders in de Transvaalbuurt?' vult cultuurhistoricus en voormalig Transvaalbuurtbewoner Daniël Metz aan. Een aanzienlijk deel van de aanwezigen woont in de buurt of heeft er gewoond. Enkelen blijken zelfs familiegeschiedenissen te hebben die nauw met de Transvaalbuurt verbonden zijn.

Verkrot

Metz vertelt dat de eerste, voornamelijk Joodse bewoners van de Transvaalbuurt afkomstig waren uit de Amsterdamse Jodenbuurt rond Uilenburg. Na de invoering van de Woningwet in 1901 werden de woningen in de Uilenburgerstraat en Valkenburgerstraat gesloopt en ruimer herbouwd. Metz: 'De Amsterdamse Jodenbuurt was verkrot. Mensen woonden letterlijk in kelders en op zolders waar het lekte en geen toiletten waren. Uit een rapport over de woonomstandigheden in de Uilenburgerstraat kwam naar voren dat eigenlijk veertig procent van de huizen onbewoonbaar verklaard zouden moeten worden, maar – woordgrapje – ze waren onverklaarbaar bewoond.'

De organisatoren van de verhalenmiddag v.l.n.r. Daniël Metz, Antoinette Tanja, Liesbeth van Dijk, Jitske Hell en Bouke Hofma

Paleizen

De Transvaalbuurt, Berlages eerste ontwerp voor een arbeiderswijk, werd vanaf 1903 de nieuwe woonplek voor veel van deze armste Amsterdammers. De woningen voelden voor hen als paleizen. Metz: 'Ze komen van plekken waar ze met 10, 12, 15 mensen op een kamer wonen met een emmer om je behoefte op te doen en

ze gaan naar een huis dat een woonkamer heeft, drie slaapkamers, stromend water, een wc met spoeling. Dat is totale luxe voor deze mensen.'

Als één grote familie

Langzaam veranderde de zandvlakte van de Transvaalbuurt in een levendige, voornamelijk Joodse wijk waar prettig gewoond werd. Antoinette Tanja en Liesbeth van Dijk van Geheugen van Oost vullen de middag verder aan met persoonlijke verhalen van Katharina Blog-Suesan, oud-bewoonster van de President Brandstraat: '[...] Om ons heen woonden eigenlijk alleen maar Joodse mensen. Thuis leefden we Joods, op elke zaterdag werd de sabbat gevierd, we deden aan alle Joodse feestdagen. Ik geloof dat ik toen niet eens besepte dat er ook andere dan Joodse mensen waren. We leefden allemaal in dezelfde buurt, als één kring, als één grote familie. Heel hecht was de buurt, als je bijvoorbeeld wist dat een familie op vrijdag geen soep had, dan ging je ze wat brengen.'

Het Joodse leven

'In historische bronnen lees je dat het overal in de Transvaalbuurt vroeger op vrijdag naar kippensoep rook', vertelt Metz. 'Ook lees je dat er op vrijdag overal kippenbotjes op straat lagen.' Af en toe wordt in de zaal instemmend geknikt of gegrinnikt bij een anekdote. Zulke dagelijkse observaties laten zien hoe zichtbaar en voelbaar het Joodse leven in de Transvaalbuurt was. Terwijl de bezoekers nog wat napraten en de gymzaal langzaam leegloopt, blijven de verhalen over een hechte buurt, waar mensen naar elkaar omkeken, nog weerklinken. #

Nooit te oud voor het podium

Tekst: **Albert Bronk** | Fotografie: **Bowie Verschuuren**

Silbersee is een bijzonder operacollectief dat keer op keer met wonderschone producties naar buiten komt. Silbersee gelooft in muziektheater dat midden in de samenleving staat: artistiek scherp, maatschappelijk betrokken en altijd gedreven door

nieuwsgierigheid naar de ander. Naast hun reguliere producties organiseren zij sinds vorig jaar wekelijks theaterlessen voor een bijzondere groep senioren van 65 tot en met 99 jaar, die actief en vol enthousiasme samenkomt.

Silbersee brengt durf, verbinding en creatieve kracht

Het initiatief bouwt voort op de ervaringen die zijn opgedaan tijdens het maken van *Café de Verlossing*, waarin twaalf senioren naast vijf professionele spelers op het podium stonden. Wat gebeurt er wanneer senioren deelnemen aan een professioneel artistiek maakproces? Iedere woensdag komen de deelnemers bijeen in buurthuis De Meevaart in de Indische Buurt. Vanwege de grote

belangstelling is de groep inmiddels opgesplitst in twee groepen. Het enthousiasme is elke week groot. Al snel werd duidelijk dat hier iets ontstond dat zich niet laat vangen in publieksaantallen of evaluatieformulieren: meer durf, meer verbondenheid en meer creatieve kracht. Maar wat precies? En hoe maak je dat zichtbaar zonder het plat te slaan tot cijfers? Die vragen vormden de

aanleiding voor een impactanalyse naar de persoonlijke, sociale en artistieke effecten van het traject.

Lucy (66) en Anton (69) zijn twee van de senioren die iedere week naar de bijeenkomsten komen. Beiden hadden vooraf geen enkele ervaring met acteren. Anton vertelt: 'Na mijn pensioenering probeer ik zoveel mogelijk leuke

en creatieve dingen te doen. Vanaf het eerste moment heb ik me hier thuis gevoeld. De docenten zijn van hoog niveau en weten precies hoe ze met deze doelgroep moeten omgaan. We doen van alles: zingen, teksten leren en samen werken aan een presentatie die aan het begin van de zomer in Broedplaats De Sloot plaatsvindt. De groep is hecht en er zijn al verschillende vriendschappen ontstaan.'

Lucy herkent dat direct. 'In het begin is het best wennen. Ik had veel moeite met teksten leren en vooral met zingen. Ik had nooit gedacht dat ik dit kon. Maar met elkaar en met de juiste technieken gaat het iedere keer beter. Samen creatief bezig zijn is fijn en je voelt je weer jong. Begin juli ronden we het traject af met een presentatie waarin we verschillende scènes spelen. Het gaat een heel bijzondere dag worden.'

Beide senioren hopen dat de toneellessen in De Meevaart ook volgend jaar doorgaan. Anton: 'Het geeft ons extra energie en je steekt er iedere keer veel van op. We zijn altijd getroffen door de uitstekende sfeer, en ook de medewerkers van De Meevaart leveren daar een belangrijke bijdrage aan. Tussen de middag eten we samen soep en brood en ontstaan er mooie gesprekken. Daarna gaan we er weer tegenaan om nog meer te leren. De maatschappij zou er voor senioren een stuk mooier uitzien als er meer van dit soort gezelschappen zouden ontstaan. Ik merk in mijn omgeving dat veel leeftijdsgenoten interesse hebben om mee te doen. Het leven kan zo mooi en creatief zijn.' #

De zussen Paula (links) en Joke Matulessy

Moluks in Mokum

Tekst: Winnie van Heesch | Fotografie: Cor Leiwakabessij

Precies 75 jaar geleden kwamen 12.500 Molukse militairen en hun gezinnen aan in de havens van Amsterdam en Rotterdam. Hun verblijf zou tijdelijk zijn, maar inmiddels groeit een vijfde generatie op in Nederland. In de komende nummers van Dwars interviewen we buurtbewoners met Molukse roots. Vandaag de zussen Joke (63) en Paula Matulessy (59). Over de pijn van hun ouders en de veerkracht van hun gemeenschap. Over opgroeien in een barak bij Wierden en thuiskomen in Amsterdam.

Joke Matulessy woont in de Transvaalbuurt, haar zus Paula in de Indische buurt, toevallig om de hoek van de Molukkenstraat. Joke: 'Ik ken velen die zich pas na de recente tv-documentaires gingen verdiepen in het verhaal van de Molukken.' Paula: 'In de geschiedenisboeken gaat het alleen over Suriname. Maar wat de Nederlanders op de Molukken allemaal hebben geroofd, de kruidnagel en de nootmuskaat, dat weten mensen niet.'

Vrije Molukse Republiek

Ook over de geschiedenis van de Molukse gemeenschap in Nederland is weinig bekend bij het grote publiek. Die geschiedenis begint bij de Molukse militairen die dienden in het Koninklijk Nederlands Indisch Leger (KNIL). Toen de Indonesische leider Soekarno in 1945 de onafhankelijke Republiek Indonesia uitriep, vochten de Molukse militairen voor Nederland in een bloedige koloniale oorlog. Onder druk van de VS droeg Nederland in 1950 soevereiniteit over aan Indonesië. Tegelijkertijd riep een groep die zich wilde afscheiden van Indonesië een Vrije Molukse Republiek uit, de RMS. Uit vrees dat de ervaren Molukse KNIL-militairen zich zouden aansluiten bij de RMS verzette Indonesië zich tegen demobilisatie van deze mannen naar de Molukken. Daarop besloot de Nederlandse overheid de Molukse militairen mee naar Nederland te ne-

men. De belofte aan de Molukkers was dat Nederland zich zou inspannen voor hun zaak en dat ze na enkele maanden weer zouden kunnen terugkeren naar een Vrije Molukse Republiek.

Tochtige barak

Joke: 'Mijn moeder reisde met haar ouders, mijn opa was korporaal bij het KNIL. Mijn vader was KNIL-soldaat. Ze zaten op dezelfde boot. Dus daar hebben ze een beetje zitten flirten, want ze kenden elkaar al van Surabaya.' Bij aankomst in Nederland kregen de mannen hun ontslagbriefje van het Nederlandse leger. Achterstallige soldij werd niet uitbetaald. Zonder werk en zonder enig idee wat de toekomst zou brengen werden ze ondergebracht in woonoord in alle uithoeken van Nederland. Joke en Paula's ouders trouwden in kamp Vught en kwamen uiteindelijk terecht in kamp Vossenbosch, in Wierden bij Almelo. Beide waren detentiekampen uit de Tweede Wereldoorlog. Het gezin leefde met tien kinderen in een tochtige barak zonder warm stromend water. Toch hebben de zussen Matulessy goede herinneringen aan hun jeugd daar.

Nachtmerries

Paula: 'Het was midden in het bos, we speelden daar vrij, zorgeloos. Maar dat de mensen in die kampen zijn geplaatst, zonder opvang voor hun trauma, dat is een kwalijke zaak. Mijn ouders praatten

niet veel, maar ze hebben verschrikkelijke dingen meegemaakt. Mijn moeder is drie broers verloren in de strijd tegen het Indonesische leger. En de vader van mijn vader is onthoofd door de Japanners. Ik heb vaak meegemaakt dat mijn vader zwetend wakker werd uit een nachtmerrie.' Joke: 'Toen kamp Vossenbosch half leeg was omdat veel bewoners al naar de Molukse wijken in Almelo, Wierden en elders waren vertrokken, werden de lege barakken door Defensie gebruikt voor militaire oefeningen. Er landden ook helikopters. Als kind vonden wij dat prachtig, maar naar onze ouders toe was het eigenlijk zeer respectloos.'

Pela-verbanden

Uiteindelijk verhuisde ook het gezin Matulessy in 1972 naar Almelo. Opgroeien in het kamp en de wijk betekent enerzijds dat je onderdeel bent van een hechte, saamhorige gemeenschap. Familiebanden, en traditionele verwantschappen tussen dorpen op de Molukken, de zogenaamde Pela-verbanden, worden hooggehouden. De ouders Matulessy charterden regelmatig neefjes met auto's om met het hele gezin naar familie aan de andere kant van het land te reizen. Paula speelde in de drumband van de wijk, en beide zussen zijn tot op de dag van vandaag lid van de GIM, de Molukse Evangelische Kerk in Almelo.

Met een speer

Anderzijds waren er in het kamp en de wijk ook spanningen tussen aanhangers van de RMS en andere Molukse politieke groeperingen. Joke: 'We hebben wel eens een oorlogje meegemaakt in de wijk. Op een gegeven moment kregen we bericht dat we zouden worden aangevallen. De luxaflex ging dicht en wij moesten met eten, drinken en een bijbel naar de zolder, terwijl mijn vader de wacht hield met een speer die hij had gemaakt van tuingereedschap.'

Amsterdam als toevluchtsoord

Voor wie werk en nieuwe kansen zocht was Amsterdam in de jaren '80 een toevluchtsoord. Joke: 'Onze ouders hebben ons gestimuleerd om een opleiding te

volgen. "Je hoeft geen directeur te worden, maar je moet wel je brood kunnen verdienen." Ik was 21 toen ik via het Arbeidsbureau een baan voor anderhalf jaar in Amsterdam kon krijgen. Mijn broer woonde daar al, en we kwamen er vaak. Ik vond het geweldig, iedere week de stad in. Na anderhalf jaar wilde ik niet meer terug naar het Oosten.' Paula kwam een paar jaar later voor haar opleiding naar Amsterdam. Uiteindelijk zijn zeven van de tien kinderen uit het gezin Matulessy naar de hoofdstad vertrokken.

Mokum Sound Machine

Ook in Amsterdam vormden Molukkers een gemeenschap. Joke: 'Via mijn broer en zijn Molukse buurvrouw leerde ik weer andere Molukkers kennen, en zo breid je langzaam je netwerk uit. Een ex-bandlid van de Molukse band Mas-sada, Zeth Mustamu, richtte de Molukse Evangelische Kerk Gunung Batu op. In Paradiso was elke maand de concertreeks *Moluccan Moods*. 'Na zo'n concert hebben we wel eens vijftien mensen te logeren gehad in het halve woninkje van mijn broer,' vertelt Joke. Paula ging zingen bij Mokum Sound Machine, een Amsterdams-Molukse band die in het hele land optrad met een mix van Molukse traditionals, soul en rythm and blues.

Nieuwe generaties

Inmiddels is de Amsterdamse Molukse gemeenschap de grootste van Nederland. De derde en vierde generatie Amsterdammers met Molukse roots onderneemt veel nieuwe initiatieven. Er is een Molukse bibliotheek gekomen, het tijdschrift *Marinjo* is heropgericht. Er zijn culinaire events en in toneel, muziek en tentoonstellingen brengen mensen hun koloniale geschiedenis onder de aandacht. Paula: 'De jongeren van nu doen het weer anders dan wij. Bepaalde gebruiken, zoals de Pela, daar doet niet iedereen meer aan. Terwijl wij dat juist mooi vinden. Er zijn op de hele wereld maar twee volkeren die zo'n verwantschap tussen dorpen hebben, Molukkers en Native Americans. Dat moet je koesteren.' #

Oosterparkkoor zingt met plezier

Tekst: **Ans van Stijgeren** | Fotografie: **Kees Wulffraat**

In Amsterdam Oost bruist het van de activiteiten op allerlei terrein. Bewoners weten elkaar te vinden in hun gezamenlijke passie. Heb je (n)ooit gezongen, vind je het leuk maar ook een beetje eng, dan is het Oosterparkkoor iets voor jou. Kom maar op, laat je stem horen, het gaat om plezier hebben.

Los en vrolijk zingen zonder noten

Twintig koorleden zitten in een grote cirkel terwijl dirigente Caroline van Eelen rondloopt en de tekst van het eerste liedje uitdeelt *Het dorp* van Wim Sonneveld. Een van de koorleden heeft een mededeling. Hij werkt als vrijwilliger in het Sarphatihuis en heeft daar een optreden geregeld. Iedereen reageert enthousiast: ‘Daar heeft Ramses Shaffy toch gewoond? Dan gaan we

liedjes van hem zingen!’

Eerst ontspannen

Om de stem op te warmen en om in contact te komen met jezelf, begint Caroline met oefeningen. Ga goed zitten en richt je aandacht op je rug, van je stuitje tot je nek, sluit je ogen en maak je blik zachter. Kan je je keel ontspannen? Adem in en op de uitade-

ming zucht je hêhê. Zo kom je goed tot ontspanning,’ legt ze uit.

Van therapeute tot dirigente

Caroline (77 jaar) heeft het koor vijf jaar geleden opgericht. Het is vooral bedoeld voor mensen die wel willen zingen maar niet durven, inmiddels heeft het koor veertig leden. Caroline is opgeleid tot creatief therapeute, tijdens haar werk in de psychiatrie merkte ze wat zingen kan doen met mensen. Cliënten zeiden: ‘Als ik gezongen heb ben ik helemaal niet meer met mijn problemen bezig.’

Instructies

Elk liedje wordt op de piano begeleid door Irine Akhvlediani. ‘Thuis heb ik nog een ansichtkaart - Waarop een kar met paard - Een slagerij J van der Ven...’ klinkt het door de ruimte. Caroline loopt rond en geeft duidelijke instructies zowel verbaal als met haar armen, zelfs haar ogen doen mee. Ze nodigt je echt uit om mee te zingen. ‘Erg goed, dat klinkt fantastisch. Adem goed in met je buik, dan hou je nog genoeg over voor het laatste woord.’ De sfeer is ontspannen, er wordt tussendoor gekletst en gelachen.

Durf je meer

Ciska is voor de derde keer bij het koor. Ze had weer zin om te zingen nadat ze lang geleden al op een koor zat. ‘Het is precies wat ik zoek: los, vrolijk en je hoeft geen noten te kunnen lezen. De liedjes zijn divers, we zingen in allerlei talen, Italiaans, Turks, Frans en zelfs Zuid-afrikaans en dankzij de pianobegeleiding en de aanwijzingen van Caroline kon ik alles vrij snel meezingen. Ze heeft een bijzondere manier van dirigeren. Ze huppelt een beetje in het

midden. Door haar kom je in beweging en durf je meer.’ Mart zit ruim twee jaar bij het koor. Enthousiast vertelt hij: ‘Hier word ik uitgenodigd om me 1,5 uur lang te concentreren op de zang. Het geeft me energie. Je komt ook heel verschillende mensen tegen, veelal buurtgenoten.’

Optreden

De ochtend eindigt met *Un poquito cantas*, een vrolijk lied. Caroline nodigt iedereen uit om bij de piano te komen staan, uit volle borst mee te zingen en lekker mee te bewegen op het ritme. Heeft Caroline al nagedacht over het optreden in het Sarphatihuis? ‘In ieder geval gaan we liedjes van Annie M. G. Schmidt zingen, The Beatles zullen denk ik ook wel aanslaan, maar natuurlijk ook liedjes van Ramses Shaffy.’ #

Wat: Oosterparkkoor
Waar: Oosterparkhuis, 3e Oosterparkstraat 159
Wanneer: Vrijdagmorgen om de week 10.30 – 12.00 uur
Kosten: 5,50 per keer, inclusief koffie en thee
Repertoire: Van popmuziek tot Italiaanse opera
Nieuwe koorleden zijn welkom
Contact: c.vaneelen@gmail.com

Wil je zelf met je club of activiteit in Dwars staan?
Mail naar dwarskrant@gmail.com

Twée ontbijten zonder lipgloss

Tekst: **Jim Jansen** | Fotografie: **Eddy Ellert**

Journalist Jim Jansen en fotograaf Eddy Ellert begeven zich door Amsterdam-Oost en komen bekende en onbekende buurtgenoten tegen. Deze keer Sunčica Petković, die net terugkomt van sporten.

Een keer of vier per week doet Sunčica Petković aan CrossFit, een sport waar ze onder meer Olympisch gewichtheffen combineert met gymnastiek, heel veel springen en cardio. ‘Als ik ga sporten wil ik alles eruit halen,’ vertelt ze later terwijl ze nipt aan een Medium Flat White met havermelk. ‘Ik begin de dag met drie rijst-wafels met aardbeienjam voor de snelle suikers. Dan fiets ik naar de Spaklerweg om vervolgens een vol uur intensief te bewegen. Thuis volgt een tweede ontbijt met veel koolhydraten. Skyr met vegan eiwitpoeder, een banaan, en walnoten.’ Het sporten doet ze in groepsverband met diverse mensen qua werk, achtergrond en uiterlijk. Er is echter een ding dat hen bindt: ‘We hebben allemaal een uithoudingsvermogen waar je u tegen zegt.’ Ze vertelt dat haar naam zon in het Joegoslavisch betekent en je het uitspreekt als zoen. De wieg van Sunčica stond in Maglaj,

een stadje in de Federatie van Bosnië en Herzegovina. ‘Maglaj is officieel een stad, maar ik zie het als een dorp met een hoofdweg en vier stoplichten. Iedereen kent elkaar daar en toen ik er na de oorlog terugkeerde, werd ik ook weer onmiddellijk herkend. De gemoedelijk sfeer uit mijn jeugd zie ik nu terug in mijn eigen buurt rondom de Wakkerstraat, de Willem Beukelsstraat en de Middenweg. Als ik rond de klok van zes uur van werk naar huis fiets, dan zie ik de kinderen op het speelplaatsje bij de uitgang van Frankendaal. Ik kijk altijd even of het goed gaat en dat tekent de sfeer in de buurt. We letten een beetje op elkaar en ik ken de mensen in mijn straat bij naam. Dat is uniek voor dit stukje Amsterdam. Ik heb acht jaar in de buurt van de Weesperzijde gewoond en had geen idee wat de naam van mijn overbuurman was.’ ‘Ik word heel blij als ik hier rondloop en

Sunčica Petković

het geeft me altijd een beetje een dorpsgevoel. Dan haal ik een goed brood bij het Vlaamsch Broodhuys, drink ik koffie en praat ik met mensen. Bekenden en soms ook onbekenden. Zoals met Eddy, die net een foto van mij heeft gemaakt en ook iets

verderop blijkt te wonen.’ Wil ze nog even de foto bekijken, vragen we net voordat we weggaan. ‘Mooi, maar is het niet erg dat ik geen lipgloss op heb?’ Eddy lacht en zegt dat het een prachtig beeld is geworden. Daar ben ik het helemaal mee eens. #

Hard tegen hard

Dit verhaal is gebaseerd op ware gebeurtenissen.
Bron: krantenarchief Delpher, stadsarchief Amsterdam

Tekst: **Melissa Plomp**
Illustratie: **Ruud Meijer**

1885. Jantje loopt aan moeders hand door de Dapperstraat. Hij kijkt zijn ogen uit. Groepjes kinderen lopen verkleed, met zwart gemaakte gezichten en papieren mutsen op, door de straten. Hun stemmetjes galmen:

*Het is Hartjesdag!
Het is Hartjesdag!
Dan slacht m'n vader een bok
En danst m'n moeder
Dan danst m'n moeder
Al in der baaie rok.*

Ze steken hun hand uit naar voorbijgangers en bedelen om geld voor vuurwerk. Wat zou Jantje graag meedoen! Helaas, moeder vindt hem nog te klein. Het wordt steeds drukker. Mannen verkleed als vrouw en vrouwen ver-

kleed als man, hangen lachend uit open karren. Een draaiorgel begint te spelen. Mensen beginnen te dansen. Een Haagse heer, speciaal uit de hofstad overgekomen voor dit Amsterdamse volksfeest, schrijft de volgende dag verontwaardigd een ingezonden brief aan de krant: 'Men kan zich onmogelijk voorstellen wat een hurrie, spektakel en lawaai er in deze mindere buurt onzer hoofdstad heerscht. Een ware janboel! De feestvierders op onmogelijke wijze toegetakeld en uitgemonsterd. Karren volgepropt met de zotste figuren. Meiden onfatsoenlijk verkleed als matrozen...'

1920. De derde maandag van augustus. Jan en zijn zonen breken hun marktkraam af en maken haast met opruimen. Vanavond is het tijd om de bloemetjes flink buiten te zetten. Maar niet

met een gezellig verkleedpartijtje. Al sinds het begin van deze eeuw is het karakter van Hartjesdag grimmiger geworden. De Dapperbuurt houdt er nu zijn eigen tradities op na. Jongetjes komen naar buiten met een smeulende oude veter, een stinkertje. Rotjes, gillende keukenmeiden, voetzoekers knallen door de straten. De kleinste kinderen hangen uit het raam met sterretjes en Bengaalse lucifers. Hordes mensen verzamelen zich. Ook Jan en zijn zonen zijn van de partij. Met strakke gezichten lopen ze heen en weer in de Dapperstraat. Geen draaiorgel te bekennen. Als de schemer valt, vlamt in de Wagenaarstraat de eerste brandstapel op. Ook in de andere zijstraten worden vuren ontstoken. Meubels, takken, straatvuil, petroleum, alles belandt in de vlammen. Soms laat het vuur hoog op, tot aan de derde

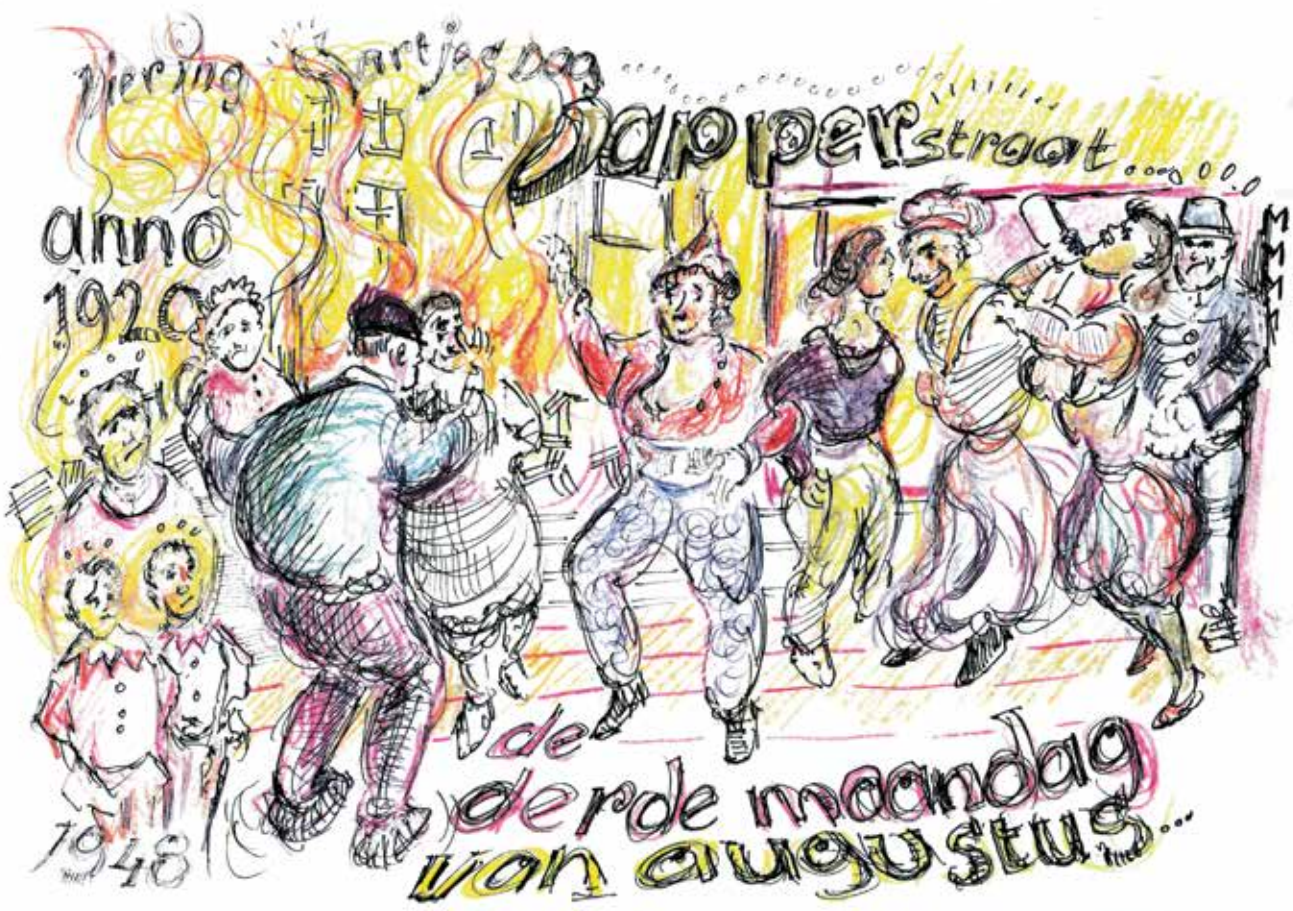
etage. Jan en de andere buurtbewoners hinderen de toegesnelde brandweer. Wijkagenten kunnen niet veel anders dan wat zwaaien met hun sabel of gumknuppel.

Plots stormt de bereden politie de Dapperstraat in. Op motoren met zijspan en briezende paarden voeren ze charges uit. De zonen van Jan vechten terug. Ze slaan en schoppen, gooien met vuurwerk en straatklinkers. Mensen vluchten de portieken en trappenhuizen in. Een groep mensen wordt door de etalageruiten van een winkel geduwd. De joelende menigte vlucht de zijstraten in. Die raken verstopt. Brandende kranten drijven over de hoofden. Politiepaarden steigeren met opengesperde neusvleugels, de vlammen weerschuïjnd in hun ogen. Het duurt tot in de vroege uurtjes voor Jan opgelucht adem durft te halen. Zijn zonen zijn wat gebutst, maar levend thuis gekomen.

1940. Jan staat bezorgd voor het raam. Er zijn maar weinigen die zich vanavond op straat wagen. Toch durft een groep jongeren ook in bezettingstijd de wet nog uit te dagen. Joelend hebben ze zich verzameld rond een vuur op het Dapperplein. Maar tot hun grote schrik is het niet de bereden politie die hen komt verblijden. De Grüne Polizei komt met militaire wagens de straat in rijden. Nog nooit is het zo snel stil geworden op Hartjesdag in de Dapperstraat...

1948. Jan en zijn vrouw staan voor hun deur met hun kleindochters aan de hand. In de Dapperstraat lopen muziekkorpsen en andere verenigingen. Hartjesdag is na de oorlog terug van weggeweest. Maar speeltuinvereniging Pontanus wil dat het feest samen met de politie in 'goede banen' geleid wordt. Er is nu een georganiseerd vreugdevuur en een fakkeldans, begeleid door een massazang en een optreden van een kinderkoor. 'Nou,' zegt Jans vrouw tegen een verslaggever, 'Dat vuur is voor mij maar een kaarsenvlam zonder pit. Dit jaar is het alleen maar namaak!' #

Hierna verdween de viering van Hartjesdag snel uit Oost. De brave versie was niet aan de bewoners besteed.

Young Soul Rebels

Tekst: **Gert Verbeek**

De speciale zomerprogrammering van Studio/K heeft als titel Summer of Studio/Queer: Beyond Proud met films over de vele kleuren die de queer-gemeenschap kenmerken. Een van de films is *Young Soul Rebels* (Isaac Julien, 1991), op 8 juli te zien op origineel 35mm-formaat

Het is juni 1977 en Londen maakt zich op voor de festiviteiten rond het zilveren jubileum en de verjaardag van Elizabeth II. Vlak voor de Jubilee Days wordt in een park het lichaam gevonden van een vermoorde jonge zwarte homoseksuele man. Het nieuws komt hard aan bij Caz (Mo Sessay) en Chris (Valentine Nonyela), twee DJ-vrienden met hun eigen illegale radiostation Soul Patrol. De zwarte Caz kent het park goed omdat hij daar zelf ook regelmatig gaat cruisen. Hij ontmoet er de blanke punker Billibud (Jason Durr) met wie hij een relatie begint. Chris probeert ondertussen een voet tussen de deur te krijgen bij een commercieel radiostation. In de foyer van het onneem-

baar ogende bastion worden bezoekers verwelkomd door een zwaaiende kartonnen versie van Elizabeth II met een bevroren grijns op haar gezicht. Achter die façade worden alle van de mainstream afwijkende geluiden tegengehouden.

De moord aan het begin van de film werpt een schaduw over het verhaal, maar het thriller-element is het minst interessante aan *Young Soul Rebels*. De film is vooral een ode aan levendige jongerensubculturen en een tijdsbeeld van Brits conservatisme in eind jaren zeventig. De feesten rond de koningin wakkeren patriottische sympathieën aan. Onder de vele wapperende Union Jacks

is weinig begrip te verwachten voor afwijkende kleuren en seksuele gaardheden. De muren langs de straten zijn besmeurd met hakenkruizen en de afkorting van het National Front. Caz en Chris komen

Film & Oost

tegenover agressieve skinheads en racistische agenten te staan. Elke dag wordt strijd geleverd.

Young Soul Rebels is ondanks de vele conflicten geen sombere film, wat zich onder meer uit in de verzadigde kleuren die cameravrouw Nina Kellgren uitlicht, zoals tijdens de clubavond in een kelder waar Caz en Chris draaien. Punks, soulliefhebbers, hetero's en gays vieren daar zij aan zij gezamenlijk hun eigen feest. Identity, zingt Poly Styrene van de band X-Ray Spex, en die identiteit is op de dansvloer fluïde. De opbeurende soundtrack, met punk, reggae en heel veel Amerikaanse soul en disco, zal in de bioscoopzaal het best tot zijn recht komen.

Summer of Studio/Queer duurt tot en met augustus. Het complete programma is te vinden op studio-k.nu. #

Q-Factory

zo 26 juli 20.30:
Cody Pennington – Country Show 2026
do 27 augustus 20.30:
Rico Ace (16+ show)
vr 4 september 20.30:
Bang Yongguk – Haebang
za 5 september 20.30:

Waylon

Waylon
do 10 september 20.30:
Marco Mendoza
do 10 september 20.30:
Cesar Zuiderwijk
vr 11 september 20.30:
Toontje Lager
vr 11 september 20.30:
Bleach – Nirvana Tribute

Plein Theater

vr 3 juli 20.30:
The Social Worker – Ibrahim Mousa, Gerardjan Rijnders
za 4 juli 20.30:
Silence – Dance performance
World Pride Month
za 5 juli 20.30:
You may now kiss my ass – Alberte Buch Gobel
wo 8 juli 20.30:
Fucking Fairies – Hawa Yakubu, Hogo de Graaf, Lou Mertens
do 9 juli 20.30:
Drag Me #2 RoXY– Sytze Bouma
vr 10 juli 20.00:
Crippling Eros – Hann and Friends
za 11 juli 20.30:
Bring Drag back #4 – Sederginne
zo 12 juli 15.00:
Stephany's vriendinnen – Monalisa Toneel
wo 15 juli 19.00:
De Trut – Cinemien, regie Pim Oosthoek

De Trut

wo 15 juli 21.00:
The Activist – Cinemien, regie Romas Zabarauskas
do 16 juli 19.00:
What a feeling – Cinemien, regie Kat Rohrer
do 16 juli 21.00:

Woman of ... Cinemien, regie Malgorzata Szumowka, Michal Englert
vr 17 juli 19.00:
National Anthem – Cinemien, regie Luke Gilford
vr 17 juli 21.00:
Plainclothes Cinemien, regie Carmen Emmi
za 18 juli 19.00:
Layla – Cinemien, regie Amrou Al-Kadhi
za 18 juli 21.00:
Rains over Babel – Cinemien, regie Gala del Sol
zo 19 juli 19.00:
The Bearded Mermaid – Cinemien, regie Arthur Delamotte, Nicolas Bellenchombre
zo 19 juli 21.00:
Lotus Sports Club – Cinemien, Tomasso Colognese
wo 22 juli 20.30:
The Modern Hell of Queer Dating – Daniel Nguyen en Philip Melchers
24 juli 20.30:
Tim in een tasje – Albert Meijer
za 25 juli
In the Mouth of the Room #2 – Poetry, Reading, Literature
wo 29 juli 20.30:
The Little Menace – Lana van der Brug en Rein Postma
do 30 juli 20.30:
Darkroom on stage – Lesbique en queer.red
vr 31 juli 20.30:
A Dadaist Variety Show – Zena Wood
Zie verder: www.plein-theater.nl

Badhuistheater

3, 4, 5 juli 20.00:
Hamlet – Bird Brain Theatre
do 16 juli 20.00:
Third Birthday Show
vr 17 juli 20.00:
Drug Improv
31 juli 20.00:
Wrapped in Plastic – inspired by David Lynch
7 en 8 augustus:
Against the Grain
Zie verder www.badhuistheater.nl

Jungle Amsterdam

elke ma 20.00-00.00:
Kizz Meetup, met DJ Traybeatz
elke wo 20.00 – 22.00:
Biodanza met Lyan
zo 12 juli 20.00: [vet
Lindy Hop – Live music 'Tam Tam'
zo 26 juli 19.00:
Tangosalon
Zie verder www.jungle.amsterdam

Afvalpaleis

Locatie: Dapperstraat 76-82
open van wo t/m za 12.00 – 17.00:

elke wo 12.00 – 17.00:
Repair Café Elektronica
elke do 12.00 – 17.00:
Repair Café Textiel
elke vr 11.00 – 13.00:
Infopunt duurzaamheid, inclusief groen- en afvalspreekuur
Zie verder www.jungle.amsterdam

Wereldmuseum Amsterdam

---TENTOONSTELLINGEN---
nu te zien:
Larissa Sansour
nu te zien:
Made in China
nu te zien:
Onvoltooid verleden: teruggeven, houden, of...?
altijd te zien en te doen, womi, za en zo:
Raad van de Raaf (kindertentoonstelling)
altijd te zien:
Onze koloniale erfenis
altijd te zien:
What's the story?
altijd te zien:
Things That Matter

---ACTIVITEITEN---

Alle zondagen in juli 12.00 – 16.00:
Tanabata – Japans sterrenfestival

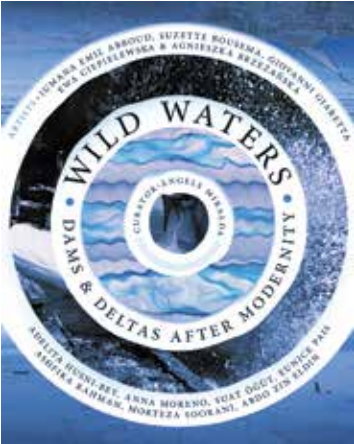
Tanabata

Alle zondagen in augustus 12.00 – 16.00:
Raksha Bandan – Hindoeïstisch broer en zus feest.
elke za en zo 13.30-14.30:
Rondleiding en maakactiviteit Made in China
elke eerste zo 12.00-13.00 en 14.00-15.00:
Rondleiding Made in China in Mandarijn Chinees
en elke womi, za en zo:
Raad van de Raaf: doe-tentoonstelling voor klimaathelden (vanaf 6 jaar)
Meer info, ook over eenmalige activiteiten: <https://amsterdam.wereldmuseum.nl>

Framer Framed

---EXPOSITIES--- do tm zo 12.00-18.00:
t/m 13 augustus:

Between Fires – Irradiated Imaginations & Anti-Nuclear Solidarities

t/m 30 augustus:
Wild Waters
t/m 13 augustus:
Moving Love – queer accounts of hope and love
12 – 27 september:
Secret Art Teachers
Meer info: framerframed.nl

Tot Zover
t/m 6 september 2026, wo-zo 11.00-17.00:
Expositie: Aat Veldhoen – Realist tot in de kist
t/m 6 september 2026, wo-zo 11.00-17.00:
Foto-expositie: 'Wat is het mooiste dat je kan zeggen over de dood?'
altijd, wo-zo 11.00-17.00:
Top-13 Collectie
Meer info: www.totzover.nl

De begrafenisneus van P.J. Roggeband

Genieten

---ELKE WEEK---
elke ma 19.30-21.30:
Bridgecursus voor beginners; meer info en inschrijven: bridgecursus.oost@gmail.com.
elke di 17.30:

Adressen

Badhuistheater
Boerhaaveplein 28
badhuistheater@gmail.com
Plein Theater
Sajetplein 29
020-6654568.
Wereldmuseum Amsterdam
Linnaeusstraat 2
020 5688200
Poppentheater Koos Kneus
Iepenplein 40
020-6928532
Jungle Amsterdam
Tweede van Swindenstraat 26
020-7373326,
De Nieuwe KHL
Oostelijke Handelskade 44A
020-7791575
Framer Framed
Oranje-Vrijstaatkade 71
Tot Zover
Kruislaan 124
Genieten
Oranje-Vrijstaatplein 2
0900-9003030
Q-Factory
Atlantisplein 1

Resto van Harte, gezellig avondje uit met driegangen diner
Reserveren: 0900-9003030 of resto-vanharte.nl
Zelf een initiatief of idee: mail naar Soumya: s.rhrissi@civicamsterdam.nl. Zie voor rest van programma de Dynamowebste.

Koos Kneus
Kindertheater is gesloten in juli en augustus

Meer uit in oost?
oost-online.nl

Ekodis
Natuurvoeding
UW BIOLOGISCHE
BUURTSUPER IN OOST!
BEUKENPLEIN 73
SINDS 1983
WWW.EKODIS.NL

'de no-nonsense makelaar van Amsterdam Oost'

 JANSEN SMIT
makelaars taxateurs

 AANKOOP
 VERKOOP
 TAXATIES

020 - 261 91 66 info@jansensmit.nl www.jansensmit.nl

Xer en Hugo in de kinderraad

Tekst en foto **Anneke Hesp**

Xer en Hugo zijn alle twee negen jaar en net geïnstalleerd in de Amsterdamse kinderraad. Samen vertegenwoordigen ze de kinderen van Oost. Het is een warme zondagmiddag aan het einde van het schooljaar en boven hen klepperen de jonge ooievaars in Frankendael, die net zijn geringd. Xer eet een smurfenijsje en Hugo een ijsje met mangosmaak.

Xer zit in de leerlingenraad van haar school. Daar heeft ze gemerkt dat je kunt zorgen dat er veranderingen op school komen. ‘Vroeger hadden we aparte wc’s voor meisjes en voor jongens. Dan stond je als meisje te wachten, maar je mocht niet naar een jongens-wc ook al was daar niemand. Dat wilde ik anders. Nu heeft iedere klas een eigen toilet. Dat werkt beter.’ Het heeft haar belangstelling gewekt voor hoe je dingen voor elkaar kunt krijgen door overleg. Toen ze via school te horen kreeg dat er kinderen gezocht werden voor de kinderraad van Amsterdam besloot ze zich op te geven.

Eigen mening

Op 14 juni werd ze, samen met Hugo, geïnstalleerd als vertegenwoordigers van Oost. Ze moesten verklaren en beloven goed te zorgen voor de belangen van de kinderen van Amsterdam en kregen toen hun ambtsketens omgehangen door wethouder Esmah Lahlah. Ze kenden elkaar niet voor die tijd, maar gaan ontspannen met elkaar om.

Ze hebben het alletwee naar hun zin in de buurt. Xer geniet ervan dat ze er goed de weg weet; in de binnenstad vindt ze het wel erg druk. Hugo: ‘Het is hier ook niet zo druk als in de stad, maar alles is wel dichtbij en het is gezellig.’ Hij wilde wel in de raad omdat hij graag voor zijn eigen mening uitkomt. ‘Er zijn al zoveel dingen die gewoon moeten, zoals naar school gaan. Dan is het fijn als je nog eens ergens iets over hebt te zeggen.’

Speelplekken

Hugo zit op jiu-jitsu en op tennis, Xer volgt circuslessen en zingt. Ze heeft belangstelling voor musical maar de politiek lijkt haar ook wel wat. Samen noemen een paar zaken waar ze zich voor willen inzetten; rookvrije buurten, gelijke kansen, tegen cyberpesten, gezonde scholen, een verbod op vappen, gezond eten in de supermarkten en goede speelplekken. Bij Xer in de buurt zou een speeltuin komen, maar na vier jaar wachten kwam er iets waar ze al lang te groot voor is. ‘Een schommelstoel voor babies en een glijbaan voor peutertjes.’ Hugo woont in

Xer en Hugo met ijsje

de buurt van de Solitudobrug over de Weespertrekvaart. ‘Zeven jaar geleden was er een plan voor een speelplek daar. Ik was toen een baby, maar nu is er nog steeds niets van te zien.’

Ervaringen van kinderen

Na de zomervakantie begint het werk. Ze komen vijftien keer samen met kinderen uit de andere stadsdelen

van Amsterdam en Weesp. Deze raad bestaat al zeven jaar omdat de politiek niet alleen óver kinderen wil praten, maar ook mét hen. Wethouder Esmah Lahlah: ‘Vaak bedenken kinderen oplossingen waar volwassenen nog nooit over hebben nagedacht. Juist om ze meer kansen te geven moeten we naar hen luisteren en willen leren van hun ervaringen.’ #

Keti Koti Junior 2026

Tekst en foto: **De Rode Loper**

Op 19 juni 2026 presenteerte het NiNsee in samenwerking met het Wereldmuseum, De Rode Loper op School en Noordje, voor de achtste keer de Keti Koti Junior kinderherdenking en -viering in Amsterdam. De leerlingen herdachten het Nederlandse slavernijverleden en reflecteerden op de doorwerking ervan in het heden.

Tijdens Keti Koti Junior vierten kinderen de vrijheid, veerkracht en kracht van de generaties die hebben bijgedragen aan de afschaffing van de slavernij. De herdenking en viering vormden dit jaar het slotstuk van een reeks educatieve en kunstzinnige lessen over het Nederlandse slavernijverleden die de leerlingen de afgelopen maanden hebben gevolgd, met veerkracht en verzet als centrale thema’s.

Veerkracht

Hoe kun je als docent op een betekenisvolle manier een pijnlijk onderwerp bespreken in de klas, zodat het begrijpelijk blijft voor de leerlingen? En op wat voor manier vind je tegelijkertijd de juiste balans tussen emotie, feitelijke kennis, dialoog en creativiteit. Het educatieve programma Keti Koti Junior sluit aan op dit ontbrekende deel in het onderwijs. Voor sommige leraren blijft de behandeling van het Nederlands slavernijverleden in de klas nog best een uitdaging.

In de lessen van Keti Koti Junior worden ook de onderbelichte kanten van deze geschiedenis voor basisschoolleerlingen bespreekbaar gemaakt. De kinderen volgen een introductieles met interactieve onderdelen. Daaropvolgend krijgen ze creatieve verwerkingslessen van kunstdocenten van De Rode Loper op School en Noordje.

Sankofa-vogels

Dit jaar maakten kinderen kindhoge Sankofa-vogels met de Braziliaanse kunstenaar Bruno Filho. Mythische vogels vol symboliek. De poten symboliseren de toekomst, de achterwaartse blik de lessen uit het verleden, en het gouden ei staat voor de opgedane wijsheid. Voor het eerst werd dit jaar de Keti Koti Bokaal uitgereikt: de Sankofa. De Sankofa-vogel is een krachtig symbool uit Ghana (afkomstig van het Akan-volk). Het staat letterlijk voor: *Ga terug en haal het op*. Een wisseltrofee om een jaarlang te koesteren, een prachtig kunstwerk.

Kunstenaar Bruno Filho met Sankofa Keti Koti Junior Bokaal

Kettingen vol symboliek

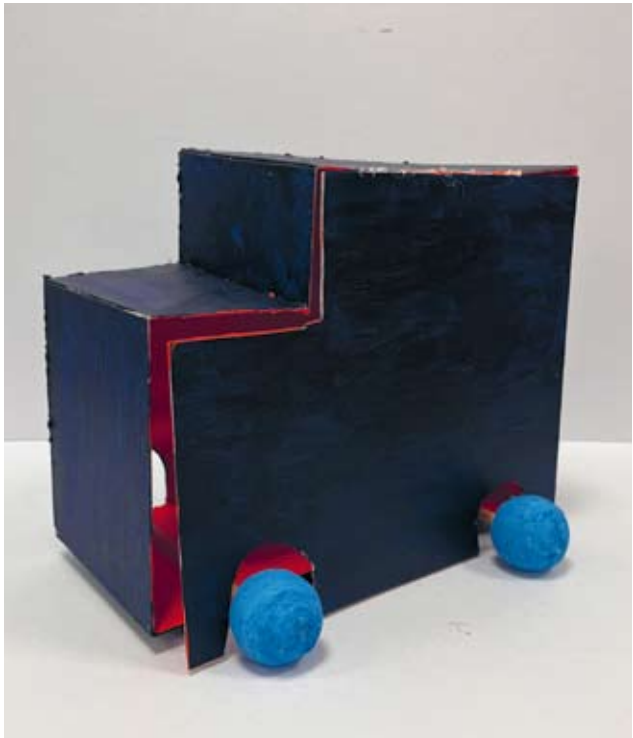
Ruim 700 leerlingen van verschillende scholen uit de stadsdelen Noord en Oost deden mee aan Keti Koti Junior. Veertien kunstenaars werkten mee en ontwikkelden lessen voor op school. Kinderen maakten kettingen van klei, met blauwe kralen (blue beads) die als ruilmiddel in tijd van slavernij werden gebruikt. Kunstenaar Isan Corinde maakte met kinderen Deesitatai – medicijnkettingen, en leerde ze over de marron cultuur. Er werden inheemse schouderdoeken gemaakt met kunstenaarscollectief Wasjikwa. Schouder aan schouder. #

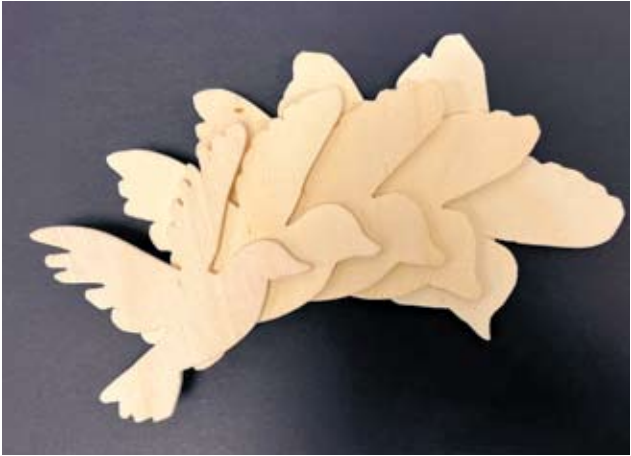

Mijn naam is Cora Brilman.
Al 25 jaar geef ik met veel plezier les aan de leerlingen van Yuverta Amsterdam Oost.
Mijn vakken zijn Beeldende Vorming en Culturele en Kunstzinnige Vorming.
Omdat dit mijn laatste schooljaar is en ik met pensioen ga, is mij gevraagd een selectie van bijzondere kunstwerken van onze leerlingen aan te leveren voor de buurtkrant 'Dwars door de buurt'. De basisleerlingen en kaderleerlingen hebben dit jaar gewerkt aan de volgende opdrachten:

- 2-dimensionale opdracht: contrast in vorm en kleur (papier en kleurpotloden)
- 3-dimensionale opdracht: contrast in vorm en kleur (diverse materialen)
- 2 dimensionale opdracht: dier in beweging (papier met wit potlood)
- 3 dimensionale opdracht: beweging van een organische vorm (hout - vijf vormen van klein naar groot)

Al deze opdrachten vragen niet alleen om technische vaardigheden, maar ook om creativiteit, doorzettingsvermogen en een eigen artistieke visie. De resultaten die u hier ziet, zijn dan ook vaak tot stand gekomen met veel inzet en doorzettingsvermogen en soms zelfs wat bloed, zweet en tranen. #

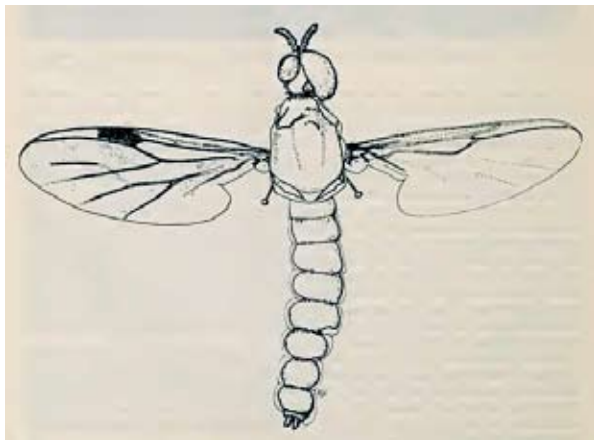

Het geslacht van de koortsvlieg

Tekst en fotografie: **Ton Zijp** | Beeld: **Online tijdschriftenarchief Naturalis**

Waren het vorig jaar motmuggen die mij een tijdje bezig hielden, bij de laatste editie van Dwars diende zich een ongewone hoeveelheid koortsvliegen aan. Wederom aan voordeuren, vaak ergens rond de brievenbus waar het krantje in terecht moest komen.

Een van de weinige illustraties van een tweeslachtelijke koortsvlieg

Misschien maakten de geuren die daar door de gleuf naar buiten stroomden het tot een aantrekkelijke plek voor de beestjes. Ik trof ze ook wel vlak naast de deur aan, op de deurposten. Op witte

posten vooral. Voor mij handig; het kostte me zodoende minder moeite een scherpe foto te maken zodat de identiteit gemakkelijker achterhaald zou kunnen worden. Dan is zo'n achtergrond goed voor de herkenning via de app ObsIdentify.

Kamikaze

Ik dacht te maken te hebben met minstens twee verschillende vliegsoorten, maar steeds weer gaf de app 'koortsvlieg' als resultaat. 100 % zeker. Met zoveel pertinente zekerheid van een 'expert'-app (Naturalis Biodiversity Center in Leiden zit er onder andere achter) moet je je er wel bij neerleggen. Bij de pogingen ze goed in beeld te krijgen kon het voorkomen dat de vliegen zich plots als een

kamikazepiloot lieten vallen, een kleine meter later snel omkeerden en zichzelf weer vastplakten aan de voordeur van het huis. Opnieuw een poging wagen een foto te maken had dan weinig zin. Ze leken ondertussen van adrenaline vervuld, als dat enigszins van toepassing is bij vliegen. Maar dankzij die koortsachtig snelle bewegingen kan je de naamgeving van dit insect wel enigszins begrijpen.

Halfslachtig

De vraag bleef echter staan waarom ik in Betondorp minstens twee verschillende vliegsoorten op deuren aantrof, maar de app op mijn telefoon aangaf dat er slechts sprake was van één. Dus alle natuurtijdschriften die Naturalis online heeft gezet geraadpleegd met de zoekterm 'koortsvlieg'. Mijn kennis der Nederlandse taal werd daardoor verrijkt met een nieuw woord: gynandromorfie! Google dat woord in het Engels, 'gynandromorph', en je krijgt een bonte verzameling dieren voorgeschoteld als je alleen op 'afbeeldingen' selecteert. Dieren die gynandromorfe verschijnselen vertonen zijn zowel mannelijk als vrouwelijk. Van elk geslacht vertonen

ze de helft van de geslachtelijke kenmerken. Vlinders die van boven mannelijke kleuren van de betreffende soort vertonen en vrouwelijk van onder. Of juist een geslachtelijk verschil tussen links en rechts. Vogels kennen dergelijke verschijnselen ook, kreeften en kevers evenzo.

Bijvangst

Maar het ging me om de koortsvlieg. In 1976 heeft iemand 40.000 koortsvliegen onderzocht op gynandromorfie en daar is een artikel over verschenen. De vliegen waren bijvangst van een val die moest helpen bij een onderzoek over virusziekten bij pootaardappelen. Tussen die duizenden exemplaren koortsvlieg zaten er twee tussen met dat verschijnsel. De linkerhelft (van bovenaf gezien) was vrouwelijk, de rechter mannelijk. Links een klein oog, rechts groot. Een grote vleugel met een zwarte vlek tegenover een kleine vleugel zonder vlek. Dankzij het feit dat iemand ooit 40.000 koortsvliegen heeft onderzocht op geslacht(on)zuiverheid, kan ik vanaf heden het mannetje van het vrouwtje koortsvlieg onderscheiden. Een leesbril is dan wel noodzakelijk om bij de hand te hebben. #

Afval droppen bij Droppie

Tekst en fotografie: **Ellen Ros**

Ook zo'n hekel aan al die plastic verpakkingen? En hoe vaak kun je je lege blikjes NIET kwijt in de supermarkt omdat de automaat weer eens buiten werking is? Die oude kleren weggoien, dat is eigenlijk zonde maar op Vinted zetten kost veel tijd. De nieuwe Droppie in de Javastraat 24 heeft voor al deze ergernissen een oplossing.

In 2024 werd Droppie opgericht uit ergernis over het vele afval dat op straat en in containers belandt en niet wordt hergebruikt. Er moest dus een plek komen waar allerlei soorten gebruikte materialen kunnen worden ingeleverd en de bezoeker ook nog wordt beloond daarvoor. De winkel in de Javastraat is de vijfde in Amsterdam. Daan Aveskamp is de Amsterdamse vertegenwoordiger. Hij kiest bewust voor een plek waar veel winklend publiek langs komt.

Drophot

De uitstraling van Droppie lijkt in niets op een tweedehands- of kringloopwinkel. Het interieur is vrolijk en licht. Voor allerlei gebruikt materiaal is een ontvangstplek in de wand. In het oog springt een grote bulkmachine, waar in één keer alle statiegeldflesjes en -blikjes tegelijk ingekieperd kunnen worden.

'Opbrengst uit reststromen van materialen halen'

Voor het bonnetje krijg je direct contant geld. Medewerker Tim, die de klant wijst maakt over alle mogelijkheden, is uit idealisme begonnen en werkt inmiddels al twee jaar in een enthousiast team. Hij reikt een folder aan, waarin wordt uitgelegd welk plastic wel of niet wordt ingenomen. Maar ook gebruikt

textiel, elektrische apparaten, kookolie en frituurvet, kurken en telefoonkabels kun je hier kwijt. De opbrengst wordt gewogen en per kilo uitbetaald. Bij de 'dropbot' staat vandaag een zuil met plastic verpakkingsmateriaal: Raad het gewicht! Achter de innamevakken, dus in het magazijn, worden spullen direct gesorteerd en een paar keer per week opgehaald door de verschillende partners die de verschillende recycleprocessen uitvoeren.

Recyclen loont

Hoe probeert Droppie een 'lonend bedrijf' te worden? Daan: 'In feite is Droppie een stapeling van business modellen. We proberen zoveel mogelijk opbrengst te halen uit de reststromen van materialen die worden ingeleverd. We bieden de pakketfunctie van verschillende bedrijven aan, onder andere Vinted-go, zodat de kans op geregeld bezoek wordt vergroot. Daarnaast kunnen verschillende soorten bedrijven met verantwoorde producten onze ruimte gebruiken om hun producten te tonen. Neem bijvoorbeeld Selly, een bedrijf dat je gebruikte kleding verkoopt zonder dat je daarvoor iets hoeft te doen. De opbrengst krijg je wel uitgekeerd.'

Droppie opent binnenkort de veertiende winkel in Utrecht. Daan: 'we kiezen bewust voor de grote steden omdat deze gemeenten niet aan bronscheiding doen bij de verwerking van afval, zodat daar veel materialen niet meer (hoogwaardig) recyclebaar zijn. En in de grote stad wonen mensen vaak kleiner, waardoor

Het vrolijke interieur van de Droppie-winkel

ze minder ruimte hebben om oude spullen te bewaren. We kiezen dus bewust voor een winkel om goed zichtbaar en bereikbaar te zijn.'

Handige app

Het is slims om thuis eens rond te kijken welke overbodige spullen je kwijt wil.

Dan is het meteen de moeite waard om de handige Droppie-app op je telefoon te zetten. Je kan dan direct bijhouden wat je hebt ingeleverd en wat je daarvoor terugkrijgt. Dat tegoe wordt op je account gestort. Die beloning kan je natuurlijk zelf houden, maar ook doneren. #

Voor een wandelaar valt er veel architectuur te genieten in Oost en de Watergraafsmeer. Denk daarbij aan leuke details, stijl, inpassing, materiaalgebruik, ritme en maat in de gevel.

Deze rubriek licht dat uit en laat ook meer weten over de ontwerper van het object. Naast al lang bestaande bouwwerken komen ook vernieuwing en toevoegingen aan de orde.

Adres met schoffel of hark, wonen in beton

Tekst: Robert van Andel | Fotografie: Henk Pouw

Betondorp geldt inmiddels al een eeuw als een van Amsterdams architecturale hoogtenpunten. De ontstaansgeschiedenis, de vormgeving en beroemde bewoners vormen met elkaar een stevige identiteit. In deze architectuurrubriek is de beurt nu aan Betondorp. Natuurlijk ligt de focus op dat deel van de wijk die het geheel haar naam gegeven heeft.

De vormgeving van Betondorp valt uiteen in twee bouwdeelen: het ene met platte daken en het andere met zadeldaken. De straatnamen uit het boerenleven maken dat de wijk toch ook weer een geheel is. Hark-, Schoffel- of Egstraat zijn wellicht de leukste straatnamen. Dankzij renovatie staat Betondorp er goed bij voor de komende jaren. De bewoners en bezoekers die zich interesseren voor architectuur zullen er hopelijk nog lang plezier aan beleven.

Satellietstad

De lage bebouwing met platte daken en grijswitte gevels in het zuidwesten valt iedere bezoeker meteen op als bijzonder. De architectonische vorm, de bouwkundige kenmerken en het stratenplan bij De Brink zijn beroemd. De naam 'Betondorp' voor wat ooit als 'tuindorp Watergraafsmeer' gebouwd werd, heeft in dit deel haar oorsprong met 900 woningen. In het oostelijke deel van de wijk is traditionele woningbouw gerealiseerd naar ontwerp van Gratama en Versteeg. Deze duizend woningen zijn uitgevoerd in baksteen met terracotta zadeldaken in opdracht van de Amsterdamse woningbouwvereniging Eigen Haard. De bewoners hiervan zijn niettemin Betondorpers.

In de bijna twintig jaar die verliepen tussen de eerste plannen en de uiteindelijke bouw (1923-1928) speelden heel verschillend maatschappelijke stromingen een bepalende rol. De eerste daarvan is het romantische tuindorpidée dat aan Engelse voorbeelden van laat in de 19de eeuw ontleend werd. Vroeg in de 20ste eeuw werd in de destijds zelfstandige gemeente Watergraafsmeer een stedenbouwkundig plan bedacht voor een satellietstad met schone, gezonde, passende volkswoningen voor 'prettig wonen' in licht, lucht en groen die de gehele polder zou moeten gaan beslaan. Het rustieke stratenplan van dat plan werd na de annexatie van 1921 door

Amsterdam uitsluitend in Betondorp gerealiseerd.

Tuindorpen

Wellicht het eerste Engelse tuindorp stamt van 1880. Het diende de huisvesting van gezinnen van werknemers van de Cadbury chocoladefabriek bij Birmingham. Het tuindorpconcept waaide al snel over naar Nederland. In 1884 werd het - ook nu nog - heel aantrekkelijke Agnetaperk door de Gist en Spiritusfabriek te Delft gesticht. Zo ontstonden ook woonwijken als Philipsdorp bij Eindhoven, Batadorp bij Best en Heveadorp bij Renkum. Steenrijke, verlichte fabrikanten gaven opdracht voor de romantisch geïnspireerde ontwerpen en de bouw van eenvoudige woningen voor industriearbeiders met de hunnen. Het was een paternalistisch idealistisch alternatief voor de woonkazernes in de steden die almaar uitdijden tijdens de industriële revolutie.

Monumentaal

De opdracht voor Betondorp kwam echter uit een totaal andere hoek. Vanaf 1905 was de SDAP de grootste stadspartij en was het stadsbestuur van Amsterdam sociaal-democratisch met wethouders Floor Wibaut en Monne de Miranda. Zij vonden dat de overheid niet alleen maar voorwaarden moesten scheppen voor volkshuisvesting maar ook zelf moest bouwen. Tuindorp Watergraafsmeer/Betondorp was het eerste grote project van de gemeentelijke woningdienst waar Arie Keppler, de zwager van Wibaut, directeur was. In de periode tussen de wereldoorlogen bouwde Amsterdam boven het IJ in Noord, tuindorpen Oostzaan, Nieuwendam, Buiksloot, Buiksloterham en Vogeldorp. Van deze tuindorpen heeft alleen Betondorp sinds kort de status van gemeentelijk beschermd stadsgezicht terwijl gebouwen rond de Brink al sedert 1988 Rijksmonument zijn.

Art deco

In de twintiger jaren van de vorige eeuw was er ook woningnood en waren bouwmaterialen bovendien kostbaar en schaars. De gedachte om met moderne technieken efficiënter te kunnen bouwen lag voor de hand. Naast de nieuwe sociaal-politieke verhoudingen deden zich in de eerste decennia van de twintigste eeuw artistieke, culturele en wetenschappelijke ontwikkelingen voor zoals de abstracte kunst, de psychoanalyse en de relativiteitstheorie in de natuurkunde. Dit maakte dat er na de eerste wereldoorlog een stroming was om alles anders te doen met een nieuwe esthetiek. 'Het Nieuwe Bouwen' vond aanhang bij jonge in Delft opgeleide architecten en bij bouwkundigen die in de kring van de Amsterdamse school werkten. Een kenmerk van deze stijl is dat een gebouw opgebouwd is uit rechthoekige blokken met weinig uitbundige hoekige versiering, de art deco.

Renovaties

Het stadsbestuur gaf een tiental bouwondernemingen en verschillende architecten opdracht hun kunnen te tonen in betonbouwtechniek. Met trots kon Wibaut het project in uitvoering tonen tijdens een internationaal stedenbouwkundig congres dat in 1924 in Amsterdam gehouden werd. De kenmerken van het bijzondere materiaalgebruik en de modernistische detaillering in de gevelontwerpen zijn bij grote renovaties na vijftig en recent na bijna honderd jaar behouden. De verduurzaming en de onontkoombare technische modernisering van de inrichting van de woningen hebben het buitenaanzien gelukkig gerespecteerd. Onlangs hebben ook de duizend traditionele woningen een grondige renovatie ondergaan. Betondorp glorieert zo na honderdjaar onverminderd.

Brink

De gebouwen rondom de Brink vormen met elkaar veruit het markantste deel. Het is een uniek geheel. Aan een kant de bibliotheek en leeszaal, het Brinkhuis, de pergola en het gebouw waar de Suri Guru Ravidass Temple gehuisvest is. Daartegenover de woningen van twee verdiepingen met toren. De architect, Dick Greiner (1891-1964) leerde timmeren op de ambachtsschool maar was als architect autodidact. Hij ontwierp ook

Lees meer over de architectuur in Amsterdam-Oost op oost-online.nl

het bijzondere modernistische lettertype dat de bibliotheekfunctie op de gevel vermeldt en het zwart-witte trapsgewijs verlopende tegelwerk. In het interieur zijn details zoals glas-in-lood-ramen hersteld en gereconstrueerd aan de hand van de originele tekeningen met hulp van zijn zoon, de architect Onno Greiner.

Het Nieuwe Bouwen

Bij een wandeling langs de straten met betonbouw zijn de verschillen tussen de bouwdeelen weinig opvallend; begane grond met één etage. Het experimentele karakter en de zeer verschillende toegepaste betonbouwtechnieken zijn niet eenvoudig herkenbaar. Om de delen toch apart aandacht te geven staat hieronder wat door welke uitgenodigde architect ontworpen is. Als je elders in Nederland een woonwijk, een villa, een kantoorgebouw of een watertoren ziet met kenmerken van 'Het Nieuwe Bouwen' kan het ook werk van één van hen zijn.

Eerste grote project van de gemeentelijke woningdienst

Aan de Graanstraat, Schovenstraat en het Zuivelplein zijn 120 woningen ontworpen door Johannes Bernardus (Han) van Loghem. Hij was een overtuigde socialist die 'Het Nieuwe Bouwen' in daad en woord uitdroeg. Ingenieur Dirk Roosenburg ontwierp vier woningen met een staalskelet aan de Landbouwstraat. Hij is een gevierd architect onder meer van het monumentale kantoorgebouw Apollo House, op de hoek van de Apollolaan en de Stadionweg. (Terzijde: Roosenburg is de grootvader van de heden ten dage spraakmakende architect Rem Koolhaas.)

Willem Greve en Friedrich Heinrich Mertens ontwierpen speciale betonbouwtechnieken: de eerste in korrelbeton en de tweede het Isothermsysteem. Aan het Onderlangs, de Tuinbouwstraat en de Ploegstraat ontwierp J. Hulsbosch woningen in het Kosselbouwsysteem, een oorspronkelijk Duitse manier van werken met prefabricage van betonelementen. #

Films die het hart raken

Tekst: Annette Douwes | Fotografie: Aad Hoogendoorn

Internationaal gerenommeerd Palestijns kunstenaar Larissa Sansour (Jeruzalem, 1973) stelt zich in de tentoonstelling *Rogue Agents of History* de vraag: wat vertelt ons de geschiedenis? Hoe werken trauma's door, zowel persoonlijk als intergeneratieel? Samen met haar Deense echtgenoot Sören Lind, filosoof en scenarioschrijver, speelt zij met thema's als identiteit, waarheid en herinnering, verbondenheid en verlies.

In de tentoonstelling bij Wereldmuseum Amsterdam, nog te zien tot 27 september, tonen zij in drie films hoe gemakkelijk de werkelijkheid gemanipuleerd kan worden. Verleden, heden en toekomst lopen door elkaar heen. Larissa Sansour: 'Kunst heeft het vermogen om uit te dagen en te onthullen. Als het eerste dat verdwijnt in tijden van oorlog de waarheid is, dan is het tweede de cultuur. Daarom moeten we blijven aandringen op het beschermen van die ruimte voor verbeelding.'

Voor deze tentoonstelling hebben zij kunnen putten uit de collecties van het Wereldmuseum, het Amsterdams Historisch Museum, het Scheepvaartmuseum en Museum Catharijne Convent. Ook zijn persoonlijke collecties en erfstukken gebruikt. Kleding, foto's, archiefmateriaal en objecten uit de films zijn tentoongesteld in de vitrines bij de films, met uitgebreide uitleg over hun geschiedenis en betekenis.

Geheugenpaleis

Familiar Phantoms, 2022, draait om Larissa's jeugdherinneringen. Het ouderlijk huis in Bethlehem is zowel geheugenpaleis als spookhuis. Aan de hand

van haar familiegeschiedenis, foto's en kinderspeelgoed probeert zij betekenis te geven aan haar verleden.

Tijdsbeleving

A sunken tale of losses delayed, 2026, staat centraal in de tentoonstelling en heeft hier haar wereldpremière. Het speelt zich af op een piratenschip waar de verschillende passagiers elk in een andere tijd leven. 'Op zee geldt een heel andere tijd!', zegt de kapitein, 'Als men maar bezig blijft'. Een zandloper is veelvuldig in beeld.

Bladerend in haar fotoalbum herleeft de weduwe van de Amerikaanse consul in Beiroet weer de mooie reizen door het Midden-Oosten die zij gemaakt heeft met haar man. Een koopman uit Bethlehem is onderweg naar de Wereldtentoonstelling in Parijs (1914) met indertijd zeer gewilde souvenirs uit het Heilig Land. Een oude man met heimwee keert terug naar zijn thuis dat hij als jongeling ontvluchtte om te ontsnappen aan de toenmalige Ottomaanse overheersers van Palestina. Een naaister naait een bruidsjurk voor haar nichtje. Haar speldenkussen heeft de vorm van een watermeloen: symbool

Larissa Sansour in *Rogue Agents of History*

voor de verboden Palestijnse vlag. De piratenkapitein probeert gestolen cultuurgoed, roofkunst, terug te halen. Haar kostuum is vervaardigd uit materiaal van diverse hergebruikte Palestijnse stoffen, met verschillende culturele achtergronden en betekenissen. De majestueuze Marmeren Hal van het Wereldmuseum en het VOC Schip van het Scheepvaartmuseum dienen als decor.

Keffiyeh

Archaeology in absentia - In the Future They ate from the finest Porcelain, 2016, verbeeldt een mogelijke 'archeologie van de toekomst'. Twaalf keramische borden met het Palestijnse zwart-witte keffiyeh-visnetmotief zijn op twaalf verschillende plekken in Palestina, de

Westelijke Jordaanoever en Israël begraven. Wie zal ze ooit weer opgraven?! De keffiyeh verwijst naar de Palestijnse identiteit en staat wereldwijd symbool voor de Palestijnse zaak. Het servies is vervaardigd door de moeder van Sören Lind, keramiste. Elk in een aparte vitrine geven twaalf bronzen sculpturen van granaten de geografische coördinaten aan van de begraafplaatsen. Schoonheid versus destructie...

De poëtische, sfeervolle films overstijgen het politieke narratief en de Palestijnse zaak als zodanig. Ze raken het hart en zetten aan het denken. Neem vooral de tijd om de tentoonstelling in alle rust te bekijken. Dat verdient die. #

Agressie mag nooit normaal zijn

Tekst: Lennie Haarsma | Fotografie: Getty Images

Geweld en agressie tegen hulpverleners en andere professionals met een publieke taak is een hardnekkig maatschappelijk probleem. Jaarlijks worden duizenden politieagenten, artsen, leraren, politici, ambulancepersoneel, brandweerlieden en zorgverleners geconfronteerd met verbale en fysieke mishandeling.

Na een incident staan OLVG-medewerkers er niet alleen voor

Ook in Amsterdam-Oost hebben hulpverleners - die hun werk veilig moeten kunnen doen - met geweld en agressie te maken. In de eerste aflevering over dit thema gaan we in op agressie en geweld in het OLVG, wat het beleid van het ziekenhuis is, wat er aan preventie wordt

gedaan en hoe de huisregels luiden. In een volgend nummer focussen we op agressie en geweld tegen politie.

Impact

Cijfers van het CBS van februari dit jaar laten zien dat bijna zes op de tien zorg-

medewerkers agressie ervaart van patiënten of bezoekers. Geweld en agressie ontstaan vaak uit een combinatie van frustratie, onmacht, middelengebruik en een verharding in de maatschappij. Voor hulpverleners heeft agressie grote fysieke en mentale impact.

'Samen zorgen we voor een veilige omgeving'

Het veroorzaakt vaak stress, angst, slaapproblemen en een gevoel van onveiligheid. Vaak wordt er onvoldoende gemeld, uit angst voor de gevolgen of omdat het gedrag door sommigen zelfs als 'normaal' wordt gezien. Ondanks publiekscampagnes en strengere straffen blijft het aantal incidenten hoog.

Ook in het OLVG (met locaties in Oost en West) is ook sprake van een hardnekkig en stijgend probleem van geweld en agressie tegen zorgpersoneel. In 2024 registreerde het ziekenhuis 914 meldingen van agressie. Medewerkers gaven aan dat de agressie in de meeste gevallen afkomstig is van bezoekers en begeleiders van patiënten. Fysieke incidenten vinden vaker plaats bij patiënten die minder wilsbekwaam zijn, zoals op de psychiatrische of geriatrie afdelingen.

Veiligheid voorop

Het OLVG hanteert een strikt beleid

tegen agressie en grensoverschrijdend gedrag wordt altijd serieus genomen. Afhankelijk van de situatie kan het OLVG maatregelen nemen, zoals het geven van een waarschuwing, het ontzeggen van de toegang tot het ziekenhuis of het doen van aangifte bij de politie. Daarnaast is er volop aandacht voor preventie. Medewerkers krijgen trainingen in het omgaan met agressie en het deëscaleren van lastige situaties. Ook is er aandacht voor nazorg, zodat medewerkers na een incident niet alleen staan. Het OLVG blijft het beleid tegen agressie evalueren. Ervaringen en signalen van de werkvloer spelen daarin een belangrijke rol. De veiligheid van de medewerkers staat voorop. 'Door incidenten te bespreken en te melden, kunnen we blijven verbeteren,' aldus de agressiecoördinator van OLVG.

Huisregels

Het OLVG heeft als stelregel: 'Samen zorgen we voor een veilige omgeving. Agressie en geweld worden niet geaccepteerd'. In dat kader zijn de volgende huisregels illustratief: We gaan respectvol met elkaar om en niemand maakt kwetsende of discriminerende opmerkingen. Er is cameratoezicht voor de veiligheid van iedereen. Mobiel gebruiken mag, maar film of fotograferen niet. Andere mensen mogen niet op beeld worden gezet, ook niet tijdens videobellen. Een gesprek met een zorgverlener mag alleen in overleg worden opgenomen. Er wordt altijd aangifte gedaan van diefstal, vernieling en wapenbezit. #

‘Waarom zou je elkaar niet helpen’

Tekst: **Albert Bronk** | Fotografie: **Jo Haen**

Antoinette de Groot (58) is officieel 30 jaar in dienst bij Dynamo. Na deze lange tijd is ze nog altijd enthousiast over haar werk als beheerder in het Brinkhuis. Ze heeft hart voor de bezoekers van het buurtcentrum, en hoopt nog vele jaren hier werkzaam te zijn.

Toen Antoinette zes was, verhuisde ze van Noord naar de Tweede Oosterparkstraat. Al op jonge leeftijd kwam ze in het buurthuis wat toen op de Iepenweg zat. Antoinette: ‘Dat gevoel om anderen te helpen zat er heel vroeg in. Het leven is vaak al moeilijk genoeg; waarom zou je elkaar niet helpen.’

Goed gevoel

Na de geboorte van haar zoon ging ze als invaller werken bij een buurthuis in de Derde Oosterparkstraat. Antoinette: ‘Toen er een vacature als hoofdbeheerder bij een buurtcentrum in Oosterpark kwam, heb ik direct gesolliciteerd. Tot mijn verbazing werd ik aangenomen. Het werk beviel uitstekend, mensen helpen en begeleiden gaf mij een goed gevoel.’

Na vijftien jaar in Oosterparkbuurt te hebben gewerkt werd zij gevraagd om voor een half jaar naar het Brinkhuis te gaan. ‘Dat was voor mij een hele uitdaging. Betondorp stond binnen de welzijnswereld in die tijd bekend als vrij moeilijk. Je moest in die tijd laten zien dat je er voor de mensen was. Zeker toen was Betondorp nog een dorp. Je werd niet direct toegelaten in de geesten van de vaste bezoekers. Er was toen een

Antoinette de Groot is al jaren de drijvende kracht achter het Brinkhuis

grote, vaste groep mensen die iedere week kwam. Prima natuurlijk, maar vanaf het begin heb ik geprobeerd om ook nieuwe mensen binnen te krijgen, en dat lukte.’

Gedreven

Antoinette is te bescheiden om zich een mensenmens te noemen, maar het is

geen enkel probleem als mensen haar zo zien. ‘Ik probeer het verhaal achter ieder mens te zien. We zijn er voor de bewoners en je ziet nog te vaak dat mensen die problemen hebben van het kastje naar de muur worden gestuurd. De maatschappij zit vaak best ingewikkeld in elkaar. Je kunt het helaas niet

iedereen naar de zin maken. Luister naar je medemens, dat is in ieder geval de enige goede weg.’

Werk en privé is voor Antoinette soms moeilijk te scheiden: ‘Dat heb ik met vallen en opstaan steeds beter geleerd. Gedreven blijf ik altijd. Het blijft een uitdaging om te helpen en te sturen.’

‘Het blijft een uitdaging om te helpen en te sturen’

Mooiste geschenk

Betondorp is de afgelopen vijftien jaar veranderd. Antoinette: ‘Maar het dorpse is toch voor groot deel blijven bestaan. Het gaat goed met dit huis vol traditie, er zijn veel activiteiten en volop gezelligheid. Er zijn wekelijks tal van activiteiten waar veel mensen op afkomen.

En ook de nieuwkomers laten zich steeds meer zien. Deze buurt blijft mij boeien, en dat is het mooiste geschenk wat ik bij dit jubileum heb gekregen.’

Het karakteristieke gebouw waarin Het Brinkhuis zit, biedt mogelijkheden voor allerlei activiteiten. Kom eens langs en proef de sfeer. #

Het Bouwvakkersoproer

Tekst: **Anna ten Bruggencate** | Fotografie: **Nationaal Archief Spaarnestad**

Op 13 en 14 juni 2026 was het zestig jaar geleden dat het Bouwvakkersoproer, ook wel de Telegraafrellen genoemd, uitbrak. Joop Spek (1940) – geboren en getogen in Amsterdam-Oost – was behalve ooggetuige ook persoonlijk betrokken omdat hij werd gearresteerd. Hier vertelt hij over in *Kameraden op de steigers: een bouwvakkersleven in Amsterdam*.

Joop Spek woont al heel lang in Betondorp. Sinds de jaren zestig heeft hij een volkstuin op volkstuinenpark Nieuwe Levenskracht in de Watergraafsmeer. Daar raakten hij en ik als medetrunder bevriend. Joop wilde graag dat iemand zijn herinneringen opschreef en Anna bood aan hem daarbij te helpen. Wat begon als een klein project is uiteindelijk een boek geworden.

Beladen sfeer

Tegen de achtergrond van roerige bouwprojecten en vakbondsacties in het Amsterdam van de jaren zeventig vertelt Joop zijn verhaal. Als bouwvakker, vakbondsman en overtuigd communist stond hij midden in de strijd die de Communistische Partij van Nederland (CPN) een zichtbare rol gaf in de arbeidersbeweging.

Van Indische buurt naar Betondorp

Zo vertelt Joop in *Kameraden op de steigers* over de gebeurtenissen bij het Sint Elisabeth Patronaatsgebouw in de Marnixstraat: ‘Ik kwam in de rij mensen terecht die naar binnen wilden en werd door het gebouw geduwd. De mensen die ik kende zaten er met witte gezichten want er waren al rellen uitgebroken. Toen ik weer buiten kwam lag daar een man dood op straat en ik zag een meisje dat huilend op hem lag. De sfeer was heel geladen. Die man was Jan Weggelaar, lid van het ABWB (de aan het CPN gelieerde Algemene Bond van Werkers in het Bouwbedrijf. Red).’

Idealen

Daarnaast is het boek een persoonlijke terugblik op zijn jeugd in de Indische

Buurt, zijn vorming binnen de voormalige communistische politieke jongerenorganisatie het Algemeen Nederlands Jeugd Verbond (ANJV) en ingrijpende momenten zoals zijn arrestatie na het Bouwvakkersoproer van 1966.

Met verhalen over solidariteit, idealen, zijn werk op de bouw, én indrukken van reizen naar Cuba, schetst hij een tijd waarin politiek en dagelijks leven onlosmakelijk verbonden waren. #

Kameraden op de steigers: een bouwvakkersleven in Amsterdam, Eigen Beheer, 2026. 114 blz. ISBN 978-90-90-42273-2

DWARSKIJKERTJE

VAKANTIEGEVOEL

Op voettocht door de Alpujarras

Niks ontspannen

maar meteen gezeik

Witte dorpen

Kale rotsen

Alles mooi en prachtig

Je kunt eindeloos ver kijken

Maar ik heb hier geen bereik

www.frankschoevaart.nl

‘Wij zijn zondagskinderen’

Tekst: **Anneke Hesp** | Fotografie: **Familie van der Wild**

Zestig jaar geleden begonnen ze samen op een zolderkamertje bij een hospita. Douchen gebeurde in het weekend bij vader en moeder in Arnhem. Nu wonen Kees en Lidy van der Wild boven Oostpoort met uitzicht op de Watergraafsmeer en het Stadsloket.

Lidy en Kees 60 jaar getrouwd

‘We waren 23 en wilden samenwonen, maar in onze gereformeerde gemeenschap kon dat alleen als we trouwden.’ Zo leggen Lidy en Kees van der Wild uit hoe de gang van zaken vroeger was in verzuimd Nederland. De student en de maatschappelijk werk-

ster begonnen aan hun avontuur op een zolderkamertje met alleen een wasbak. Later konden ze een studentenappartement op Uilenstede krijgen met een slaapkamer en een douche. Kees kreeg de taak om toezicht te houden op het leef- en woonklimaat in zijn flatgebouw.

Ze woonden naast de entree en zagen hoe de matrassen en andere spullen de kamertjes in en uit werden gehesen.

Man achter kinderwagen

Drie jaar later kwam er een baby. Lidy was kostwinner. Elke dag ging ze op haar Solex naar Osdorp en Overtoomse Veld om daar mensen te helpen. Kees werd thuisvader. Heel progressief. Weinig mannen durfden zich al te vertonen achter een kinderwagen. Hij deed lang over zijn studie. Dan hadden ze in elk geval een dak boven het hoofd. Toen Kees eindelijk afstudeerde werd hij leraar in Uithoorn. Daar kreeg Lidy belangstelling voor politiek. Het werd D66. Inmiddels waren er twee kinderen.

Aanpassen

Kees kon een vriend overhalen om ook naar een betrekking in Aruba te solliciteren en beide families vestigden zich daar. Na afloop van het contract verhuisden ze naar Schoorl omdat Kees bij de Europese School in Bergen ging werken. Lidy ging verder in de politiek en werd wethouder van Sociale Zaken en Milieu.

Toen de onrust weer toesloeg gingen ze samen Italiaans leren. Kees solliciteerde succesvol op een betrekking aan de Europese school in Varese in Noord Italië. Loyaal gaf Lidy haar baan op. Ze werd vrijwillig bezoeker voor Nederlanders die in Italiaanse gevangenissen zaten. ‘Als je getrouwd ben is het een kwestie van aanpassen aan elkaar. Maar als ik eerlijk ben, heeft Lidy zich meer aangepast dan ik,’ zegt Kees.

Rietveld kinderstoel

Toch heeft ook Lidy de kansen gepakt die het samenleven haar bood. ‘In Italië ben ik naar een meubelmakersvakschool gegaan. Eerst wilden ze me niet aannemen, zo’n omaatje. Dat was nog nooit gebeurd. Ik moest bewijzen dat ik een diploma had van de middelbare

school in Nederland. Dat was natuurlijk geen probleem en ze konden me niet afwijzen. Ik zat in de klas bij allemaal jongens van 15, 16 jaar. Het was prachtig. Ze waren zo aardig voor hun ‘nonna’. Ik ging mee op schoolreisjes, alles.’ Ze laat een Rietveld kinderstoel van hout zien. De leren onderdelen sneed ze uit de schooltas van Kees.

Fietsen langs het Gein

Op tafel verschijnt de chocoladetaart van Kwekkeboom. Ze houden het deze trouwdag rustig. Op tafel ligt een grote puzzel die bijna af is. Het schaakbord staat klaar met de eerste zetten gedaan. Dit weekend gaan ze samen fietsen langs het Gein in het spoor van Mondriaan en Jacob Olie. Met helmen op. Het grote feest was bij het 50-jarig jubileum. In de gang hangt het bruidsportret dat ze toen kregen. De kinderen hebben het opgebouwd uit honderden kleine fotootjes van familielevens. ‘We hebben weinig tegenslagen gehad in het leven,’ zegt Lidy. Kees beaamt het, ‘we zijn zondagskinderen.’ #

De Keesenlidystoel

Extra handen in de klas

Tekst: **Ank Engel** | Beeld: **Garage 2020**

De basisscholen in Watergraafsmeer staan goed bekend. Het zijn veilige plekken waar kinderen zich thuis voelen en met plezier leren. Er wordt veel waarde gehecht aan inclusief onderwijs, waarin kinderen met verschillende achtergronden, interesses en leerstijlen hun weg kunnen vinden. Inbreng van vrijwilligers is daarbij welkom

Momenteel voeren de basisscholen in Watergraafsmeer een project uit, ‘Extra handen in de klas’. Dit om leerkrachten in het basisonderwijs te ondersteunen. Er is een tijd geweest waarin er geen tekorten aan onderwijsgeveenden waren, maar nu is het niet zo gemakkelijk alle vacatures te vervullen en dat is uiteraard een probleem. Om ervoor te zorgen dat alle kinderen op een reguliere school de ondersteuning krijgen die ze nodig hebben, worden er nu binnen het project ‘Extra handen in de klas’ vrijwilligers geworven die leerkrachten ondersteunen in de klas. Een van hen is Mariëtte, een 71-jarige pensionado. Het geeft haar veel voldoening. Ze is rustig en geduldig. ‘Het is elke keer anders, de ene keer help ik buiten, de andere keer bij gym of in de

klas.’ 29 kinderen van 4 tot 6 jaar! Dat is veel, maar Mariëtte krijgt er ook veel voor terug: ‘Je leert ze echt kennen en je ziet hoe ze zich ontwikkelen, dat is prachtig.’

Verschillen samen

Ook belangstellende jongeren worden gestimuleerd om in de praktijk te ervaren hoe het is de verantwoordelijkheid voor een klas op zich te nemen. Tegelijkertijd leveren ze een bijdrage aan het leven in de wijk. Maar het doel van het project ‘Extra handen in de klas’, een initiatief van Garage 2020, gaat verder, namelijk inclusief onderwijs mogelijk maken. Alle kinderen met verschillende interesses en leerstijlen samen op school! Opgroeien in de eigen buurt en samen leren met andere kinderen

met verschillende achtergronden is goed voor de sociale ontwikkeling en het zelfvertrouwen.

Zij-instromers

Ook voor zij-instromers, die iets ouder zijn en van baan willen veranderen, kan dit project interessant zijn. ‘Extra handen in de klas’ zoekt vrijwilligers, die een paar uur per week de leerkracht willen ondersteunen op een basisschool in Watergraafsmeer in een kleuterklas, minimaal een ochtend per week van 8.00 tot 12.00, voor zes maanden. Vanzelfsprekend moeten deelnemers aan het project plezier hebben in het omgaan met kinderen en de Nederlandse taal goed beheersen. Zij doen onderwijservaring op in een betrokken team. Iedere belangstellende die zich meldt, wordt aan een school gekoppeld. Kennismaking met

de school vindt plaats tijdens een meeloopochtend. #

Voor informatie en contact: **s.van.huet@askoscholen.nl**

Begrijpen of ingrijpen?

Tekst: Carolien Gevers | Fotografie: Frank Schoevaart

Er is weer veel gaande rond het Oosterpark. Wijkagent Nienke is er druk mee, samen met haar collega Michel. Vandaag wordt in alle opzichten een 'sentimental journey,' want Nienke wordt wijkagent operationeel expert in Buitenveldert en Michel wijkagent van de Boerhaave- en Oosterparkbuurt.

Wijkagenten Michel en Nienke fietsen voor het laatst samen.

De dag ervoor hadden ze al vergaderd over de Dwaalgast op het 's Gravesandeplein, de bus waar gebruikers hun dope op een humane manier kunnen gebruiken. Aanwezig waren ook medewerkers van de gemeente, de Regenboogstichting, buurtbewoners, de gebiedsmakelaar en de stadsvoorzitter.

Slapers en poepers

Ja, dat is een succes geworden omdat de meeste verslaafden hierdoor niet meer in het Oosterpark rondhangen. Maar er is een vervelend bijeffect: toenemende drukte, hangplekken en overlast van slapers en poepers in portieken. En diefstalletjes, openlijk gebruik en afval bij het SLM monument. Buurtbewoners klagen dat ze zich toenemend onveilig voelen. Wat te doen? Nienke: 'Helaas kunnen wij niet meer inzetten voor handhaving in portieken sinds de Driehoek (burgemeester, OM en politie) er slapers tolereert. Maar weet dat jullie altijd de GGD met 020-5555555 kunnen bellen. En blijf evengoed melden bij ons. De politie heeft haar focus meer verschoven naar het jagen op de dealers. Vandaag hebben we er weer eentje kunnen vangen bij het SLM-monument.' Michel, grappend: 'Nienke wordt daar niet voor niets 'de pitbull' genoemd! Vroeger hadden we in de Dapperbuurt twee drugskoningen, echte grote, tegenwoordig zijn er tientallen kleine dealertjes of tussenpersonen en wij moeten die zien te vinden.'

Handen uit je zakken

De dag erna doet Nienke haar bij-

naam eer aan als ze op een bankje op het 's Gravesandeplein een man ziet hangen. Niks mis mee, zou je denken. Maar wat blijkt? Ze zag al van ver een stanleymesje in zijn hand. De man stinkt, hij hangt voorover in zijn capuchon en mompelt onverstanebaar. Nienke geeft hem een duwtje en herkent hem. 'Oh meneer X... wat doet dit mesje hier? Ga eens staan en haal die handen uit je zakken.' De man protesteert, maar te laat want Michel komt te hulp en gaat hem fouilleren. Ondertussen leegt Nienke de tassen. Allerlei basepijpjes, zilverfolie, pillen en messen komen tevoorschijn. Ondertussen rijdt toevallig een politieauto langs. De collega's zijn welkom want die hebben allerlei opbergspullen in de kofferbak. Nienke stopt alles in kokers en plastic zakken en zegt de man dat hij meegenomen wordt. Weer protest en geduw. Nienke tegen haar collega's: 'Boeien niet nodig want hij is al gefouilleerd'. Na veel tegenwerking zit de man eindelijk in de auto. Nienke: 'Hij gaat naar het cellencomplex, want hij had al een driemaandenverbod hier. Behalve dat hij wel gebruik mocht maken van de Dwaalgast. Maar nu is hij openlijk betrapt. We zochten hem al een tijd want wisten dat hij 'faciliteerde', ofwel anderen aan spul hielp om dope te gebruiken.'

Een succes dus?

Nienke en Michel aarzelen. 'Ja en nee. Hij krijgt van de rechter hooguit een paar dagen gevangenis en een boete of straatverbod maar hij heeft natuurlijk zorg nodig omdat hij zelf ook verslaafd is aan drank en crack.' Nienke:

'Onze ingreep net is voor hier een succesje. Maar een echt succes vind ik pas een vrouw waar ik mee te maken had die via de rechter in een instelling zat inclusief een zorgtraject en na twee jaar vrijkwam en schoon was. Al weet je natuurlijk nooit voor hoe lang. We zijn nog lang niet uit gebrainstormd zoals je gister ook zag bij die vergadering over de Dwaalgast.' Ondertussen reinigt ze haar handen met een crème die ze altijd bij zich heeft.

Rare vogels

Net als we ons opmaken om het Oosterpark in te rijden zien we een zwerm vogels afkomen op de laatste afvalresten rond het bankje van de meegenomen man. Dwars ziet ze aan voor lijsters maar Michel denkt zeker te weten dat het spreeuwen zijn en Google afbeeldingen geeft hem gelijk. Dwars: 'Je bent naast wijkagent, operationeel expert en hulpofficier van justitie ook een vogelkenner.' Michel lachend: 'Nou ja, vooral van rare vogels natuurlijk.' Het is rond acht uur 's ochtends als Nienke een haar bekende man ziet, die zich wat onduidelijk bij het water ophoudt. 'Wat doe jij hier?' 'Kijken naar de ganzen.' Nienke: 'Op dit tijdstip? Dat maak je mij niet wijs... Houd je gedeisd hè vandaag!' Dan stuiten we op twee bankjes. Eentje met twee mannen aan de drank. Op de ander een jonge, armoedig en te dun geklede vrouw, die meteen begint te praten. Michel gaat op haar in maar ze is slecht te verstaan, onder invloed of door een paar ontbrekende tanden. Ze vertelt ongeremd in flarden over

haar leven. Blijkt al twee jaar dakloos maar zegt onder begeleiding te staan van een zorginstelling. Michel checkt het politiesysteem en vindt haar. Een van de mannen blijkt buiten Amsterdam te wonen. Nienke: 'Hoe kom je dan nu hier?' De vrouw flapert eruit dat hij daar niet meer daar mag komen. Omdat ze alle drie momenteel niks strafbaars doen, worden nu alleen tips gegeven om het vandaag gezellig te houden.

We hebben te doen met de jonge vrouw die onschuldig en kwetsbaar overkomt. Als ze langer in het park blijft hangen zal Michel haar in de gaten houden. Nienke: 'In ons werk moeten we telkens kiezen tussen begrijpen of ingrijpen. Het eerste vind ik altijd fijn, maar het laatste ook. Vooral als we iets op het spoor zijn of een dader hebben gevonden, zoals vanochtend.'

Mogelijke wraakactie

Op weg naar een naburig studenten-appartementcomplex van Lieven de Key gaat Nienke langs bij het huis van een vrouw die op een nare manier wordt gestalkt door haar ex. Er is sprake van mishandeling. Nienke begeleidt haar waar ze kan. Maar telkens haalt ze, tegen het advies in, haar ex toch weer in huis. Helaas blijkt ze vandaag niet thuis, maar Nienke gaat haar bellen en Michel kan het desgewenst overnemen.

Tien minuten later staan we in de fietsenstalling van het complex. Er is een melding gedaan omdat een insluiper er recent alle fietsenbanden had doorgeprikt. De pandbeheerder, Wouter, toont ons de ingetrapt voordeur en alle beschadigingen. Nienke heeft camerabeelden gekregen en denkt de desbetreffende man te kennen. Nienke: 'Kan je het plaatsen?' Wouter: 'Het gaat waarschijnlijk om een wraakactie tegen een bewoonster die deze man daar eerder had gezien en weggestuurd.' Wouter wil aangifte doen, maar Nienke zegt dat het slimmer is als alle bewoners dat doen. 'Zij zijn de gedupeerden en dan kunnen wij met de camerabeelden de dader gaan zoeken. Jij kan alleen aangifte doen voor beschadiging van de deur. Bovendien zou de intrapper van de deur, hoe onwaarschijnlijk ook, iemand anders kunnen zijn.' Als we verderop langs een bepaald winkelpand komen wijst Nienke Michel erop dat ze hier nooit een teken van leven ziet of hoort. Het geeft haar een gevoel van 'niet pluis.' Michel belooft er onderzoek naar te doen, o.a. via de Kamer van Koophandel.

Adieu

Dan is het tijd terug te gaan naar het bureau. Nienke en Dwars beseffen dat het hun laatste tocht samen was en moeten nog even wennen aan het idee. Aan alles komt een eind, besluiten we met een hug, voor onze wegen zich scheiden. #

Meer lezen?

oost-online.nl

Gespreksgroep 55-plussers in Amsterdam-Oost

Wij Ouder Wijzer begint op vrijdag 18 september 2026 een nieuwe gespreksgroep voor mensen van 55 jaar en ouder in de Openbare Bibliotheek Amsterdam (OBA) Linnaeus, Linnaeusstraat 44.

Wij Ouder Wijzer is een burger-initiatief opgezet voor en door ouderen, in samenwerking met de gemeente Amsterdam. Wij doen dit al sinds 2017.

De gespreksonderwerpen worden aangedragen door de deelnemers zelf. We gaan uit van hun levenservaring en kennis. Wat wil je in de komende jaren doen dat persoonlijk voor jou belangrijk is, en/of je bezighoudt? Wat vind je leuk aan ouder worden? Wat vind je niet leuk? Wat wil je onderzoeken in gesprekken met andere ouderen? Wat kun je opsteken van andere ouderen? We onderzoeken samen antwoorden op dit soort vragen, en wat je zelf verder voorstelt om te bespreken.

Dit kan met een kopje koffie of thee, en misschien wat te knabbelen.

We komen eens in de veertien dagen bijeen, in een reeks van totaal acht keer, van 10.30 tot 13.00 uur in de OBA Linnaeus.

Aanmelding

Geïnteresseerden kunnen zich aanmelden op de Wij Ouder Wijzer website (www.wijouderwijzer.nl), via e-mail infowijouderwijzer@gmail.com, of telefonisch contact opnemen met mede-groeps-ondersteuner, Maarten van Ginkel, telefoon: 06 119 036 22. #

Wij ouder Wijzer

Voor aanmelden of meer informatie
www.wijouderwijzer.nl

Amsterdam Oost
Maarten
06-11903622

infowijouderwijzer@gmail.com

2026:
Vrijdag 18 september
Vrijdag 2 oktober
Vrijdag 9 oktober
Vrijdag 30 oktober
Vrijdag 13 november
Vrijdag 27 november
Vrijdag 11 december
Vrijdag 18 december

Gemeente Amsterdam Oost, RCOAK, ergo dichtbij, oba

Podcasts en de Luisterhoek

Op woensdagmiddag 27 mei van dit jaar kwamen buurtbewoners bijeen in de Luisterhoek van de OBA Linnaeusstraat. De middag stond in het teken van het thema 'Hoe vind je je stem?', naar aanleiding van een podcast van Lotte van Gaalen en Jennifer Petterson, uit de serie 'Het leven een gebruiksaanwijzing'. (Terug te luisteren via www.nporadio1.nl/podcasts/het-leven-een-gebruiksaanwijzing/6935/2-hoe-je-stem-te-vinden)

Na het beluisteren van de podcast leidde podcastmaker Romanee Rodriguez het gesprek. Aan bod kwamen onderwerpen als de taal die je van jongs af aan meekrijgt, hoe je je taalgebruik aanpast aan verschillende situaties en hoe je je stem kunt gebruiken om iets gedaan te krijgen. Tijdens een geanimeerd gesprek deelden de deelnemers hun ervaringen en persoonlijke verhalen.

Podcasten in je buurt

De laatste sessie van de Luisterhoek vindt plaats op 24 juni van 14-16 uur in de OBA Linnaeusstraat.

Het onderwerp is dan 'Podcasten in je buurt'. Uit *Geluiden uit Oost* hebben we een aflevering gekozen uit de serie Hobby's. Podcastmaker Marit van der Meer presenteert deze aflevering. Aansluitend gaan we met elkaar in

gesprek over de vraag hoe podcasts kunnen bijdragen aan verbinding in de buurt.

Midzomercursus voor kinderen op speelpark Blijdag

Daarnaast organiseert *Geluiden uit Oost* van 6-10 juli 2026 een midzomercursus voor kinderen van 10-12 jaar uit Oost. In vier dagen leren deelnemers alles over het maken van een podcast: van idee en opname tot montage en publicatie op Spotify. #

Wil je hier meer over weten? Ga dan naar www.geluidenuitooost.nlof meld je aan bij hello@geluidenuitooost.nl.

Jonge ooievaars geringd

Tekst en fotografie: Stadsdeel Oost

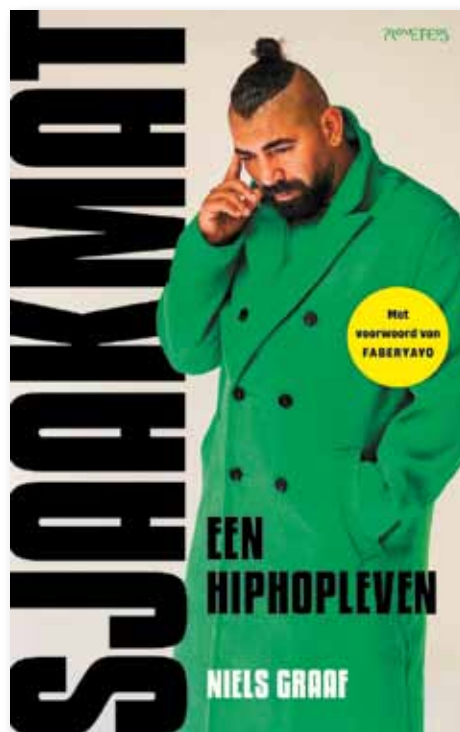
De jonge ooievaars in Oost zijn weer geringd op 16 juni. Met een hoogwerker haalde de vogelringer de jongen uit hun nest in Frankendaal en aan de Zaaiersweg. Hij woog ze, mat ze op en gaf ze een unieke ring. Daarna zijn ze weer veilig teruggeplaatst.

De jongen waren ongeveer vijf weken oud. Dankzij de ring kunnen biologen en onderzoekers de vogels jarenlang

volgen en meer te weten komen over hun trekroutes, overlevingskansen, leeftijd en broedgedrag. #

Sjaakmat

Niels Graaf heeft een biografie geschreven over hiphopper Sjaak. *Sjaakmat* van uitgever Prometheus is te koop in de boekhandel voor 20 euro. Nieuwsgierig? Het volgende is een typerende uiting van Sjaak.

Geboren in de Eastside Life is a bitch;
life is a freefight Boerhaaveplein;
chillen op de bankjes
Roken jonko's; drinken wat drankjes
Ben met mijn boys.
Struggle elke dagjes
Ditjes en datjes.
Soms cash; soms is het krapjes
Toch hosselen we smatjes.
Strijdershit
Nee bitch, we maken geen grapjes
We hangen overal.
Noordside, Southside Westside,
Eastside bitch in de Bijlmer
Mr. Shakes represent de strijders
Kijk even op mijn timer
En je kan niet focken met de boy
Want ik ben een eastsider.
(Sjaak, 'Deze Stad'.
Flinke Namen, 2013) #

Dynamo samen in de buurt

Dynamo is er voor alle Amsterdammers. Of je nu op zoek bent naar hulp, iets leuks wilt doen of organiseren of je wilt inzetten voor je mede Amsterdamer, je kan bij Dynamo terecht.

www.dynamo-amsterdam.nl
www.dynamojong.nl
info@dynamo-amsterdam.nl
 telefoon 020 46 09 300

Hulp nodig?

Amsterdammers (18+) met hulpvragen over geld, meedoen, zorg, wonen, gezondheid, werk en/of veiligheid kunnen terecht bij het Buurtteam Amsterdam.

www.buurtteamamsterdam.nl
info@buurtteamamsterdamoost.nl
 telefoon 020 46 20 300

Dynamokind

Bij Dynamo zijn alle kinderen welkom bij de spelloop (0-2,5), voorschool (2-4), kinderdagverblijf (0-4) en Talententent (4-12). Veilige en vertrouwde plekken in de buurt waar kinderen spelend leren en samen plezier maken. Kinderen krijgen de ruimte om zichzelf te zijn, nieuwe talenten te ontdekken en stap voor stap de wereld om zich heen te verkennen.

www.dynamokind.nl
peuters@dynamo-amsterdam.nl
 telefoon 020 46 20 333

Nieuwe Dynamo voorschool Op de Kade

Op 17 augustus opent een nieuwe Dynamo voorschool haar deuren in Amsterdam-Oost: voorschool Op de Kade. Een nieuwe veilige en vertrouwde plek in het Oostelijk Havengebied voor kinderen van 2-4 jaar om te spelen, ontdekken en groeien.

De voorschool gaat nauw samenwerken met de naastgelegen Montessorischool Op de Kade. Hierdoor raken de kinderen al vroeg gewend aan de omgeving en de Montes-

sori-manier van werken. Dat maakt de stap naar groep 1 straks extra natuurlijk.

Voorschool Op de Kade is vier dagen per week geopend:

maandag, dinsdag, donderdag en vrijdag. #

Meer informatie, het plannen van een rondleiding en/of het inschrijven van je kind: www.dynamokind.nl

Kleurrijkste feest van Amsterdam

Dit jaar organiseert Amsterdam voor het eerst in de geschiedenis de WorldPride van 25 juli tot en met 8 augustus. Met meer dan 180 nationaliteiten is onze stad de meest diverse stad ter wereld. Onze sterke en levendige LGBTQIA+ gemeenschap geeft de stad een unieke sfeer van vrijheid, creativiteit en tolerantie.

in Oost. Diverse muziekoptredens, spectaculaire dansoptredens en spoken word door lokaal talent. Dynamo is net als voorgaande jaren van de partij.

Ontdek wat wij doen in de buurt, deel je ideeën en kom langs bij de Talententent. Iedereen, van jong tot oud, hoort erbij en kan actief meedoen in de samenleving op de manier die iedereen fijn vindt.

Samen vieren we diversiteit in de breedste zin in Oost en daar zijn we trots op. #

www.dynamo-amsterdam.nl/pride

Ook dit jaar staat Pride Oost weer op het programma. Op woensdag 29 juli van 15.00-22.00 uur zorgt het kleurrijkste straatfeest van Amsterdam voor eenheid, verbinding en liefde rondom het Javaplein

Extra sorteerafspraak Buurtteam Amsterdam Oud-Oost

Heeft u steun nodig bij uw administratie? Het buurtteam staat voor u klaar. Samen met u brengen we uw administratie en post op orde, zodat u een goed overzicht krijgt.

Het buurtteam kan u ook helpen om een overzicht te maken van uw financiën.

Dat gaat zo:

- Samen kijkt u alle post na. Ook oude en ongeopende brieven.
- Als het nodig is, maakt u samen een overzicht met inkomsten en uitgaven.

- We maken een lijst met betalingen die gedaan moeten worden.
- En we zetten andere taken die moeten gebeuren op een rij.

Vanaf nu biedt Buurtteam Amsterdam-Oost ook een sorteerafspraak in Oud-Oost

tijdens het 'Grip op je geld' spreekuur aan het 's-Gravesandeplein. Dit betekent dat er in Oud-Oost drie keer in de week een sorteerafspraak is: maandagmiddag in het Oosterparkhuis, woensdag- en donderdagochtend op 's-Gravesandeplein.

Wilt u overzicht in uw administratie of hulp bij het ordenen van post? Maak dan een sorteerafspraak via info@buurtteamamsterdamoost.nl of bel 020 46 20 300. #

www.buurtteamamsterdam.nl/oost

LUISTERTIP**Niks Geks**

In de podcast 'Niks Geks' van W in de Wijk gaan professionals en ervaringsdeskundigen in gesprek over mentale gezondheid. Verhalen en ervaringen worden gedeeld. Er wordt stilgestaan bij wat we zien, voelen en soms niet begrijpen. Krijg inzichten, raak geïnspireerd en ervaar dat het normaal is om te praten over gevoelens, uitdagingen en mentale gezondheid.

Zes afleveringen met ieder een ander thema zijn te beluisteren via www.w-indewijk.nl/podcast

AGENDATIP**Amsteldorp Ontdekt**

Zondag 5 juli is Amsteldorp Ontdekt. Vind pareltjes op de tweedehandsmarkt, geniet van verschillende optredens en ontdek wat er allemaal te doen is in de Watergraafmeer. Nieuw dit jaar is de feestelijke afsluiting met een happy hour bij speelpark Blijdag.

Zondag 5 juli: 12.00-19.00 uur, Fizeastraat
www.dynamo-amsterdam.nl/amsteldorp-ontdekt

Team OOST

Huurverlaging voor woningdelers?

Tekst: **Wies Luttkhuizen**

Amsterdam kent veel woningdelers: vaak studenten of *young professionals* die samen een woning huren. Ieder heeft een eigen kamer. De woonkamer, keuken en badkamer delen zij. Deze huurders komen mogelijk in aanmerking voor huurverlaging. Hoe zit dat precies?

De Wet Betaalbare Huur ging in op 1 juli 2024. Door deze wet is o.a. de definitie van zelfstandige woning veranderd. Voor veel woningdelers gelden nu de regels voor kamerverhuur (onzelfstandige woonruimte).

Klagende verhuurders

Veel verhuurders die hoge huren vragen klagen over de wet. Logisch, want de wet pakt juist hen aan. Wel is de puntentelling voor kamers gewijzigd, waardoor verhuurders per kamer meer huur mogen vragen dan voorheen. Maar die kamers samen zijn vaak minder duur dan de gehele woning. Eerst kostte een woning van drie kamers bijvoorbeeld € 2500,-. Nu mag de verhuurder bijvoorbeeld drie keer € 450,- euro vragen. Hierdoor willen sommige verhuurders geen nieuwe bewoner als iemand vertrekt. Dan kunnen ze uiteindelijk de woning weer als zelfstandige woning verhuren of verkopen.

De overgebleven bewoners moeten dan alle huur betalen. Dat mag niet. Neem contact op met ons als dit gebeurt.

Puntentelling

De puntentelling bepaalt de maximale huurprijs van een kamer of woning, op basis van onder andere oppervlakte, keuken, badkamer, buitenruimte, WOZ-waarde en energielabel. Zelfstandige woningen met een puntenaantal hoger dan 143 (contract afgesloten voor 1 juli 2024) of 186 (contract afgesloten na 1 juli 2024) hebben geen maximale huur. Dit zijn vrije sectorwoningen en daarvoor geldt de puntentelling niet. De verhuurder mag zelf de prijs bepalen. Bij kamers is de puntentelling altijd van toepassing en is er dus altijd een maximale huurprijs. Op de website van de Huurcommissie kun je een puntentelling doen. Het systeem berekent de punten en de bijbehorende maximale huur.

Nieuwe definitie zelfstandig

Welke puntentelling (zelfstandig of onzelfstandig) van toepassing is, is afhankelijk van het type woonruimte. Door de nieuwe definitie in de wet zijn sommige woningen echter van zelfstandig naar onzelfstandig verschoven.

Vóór 1 juli 2024 keek men alleen naar voorzieningen. Had de huurder een eigen keuken en badkamer? Dan was het een zelfstandige woning. Nu kijkt men ook naar andere zaken. Wonen er drie of meer mensen die geen 'duurzaam gemeenschappelijk huishouden' vormen? Dan is mogelijk de puntentelling voor onzelfstandig van toepassing. Het maakt wel verschil of deze bewoners elkaar al kenden, of dat ze door de verhuurder bij elkaar zijn gezet. In het eerste geval zal de Huurcommissie het vaak als een (gedeelde) zelfstandige woning zien. In het tweede geval geldt vaak de puntentelling

voor onzelfstandig. Er zijn echter meer afwegingen die een rol spelen.

Betaal je te veel?

Is jouw huur hoger dan de maximale huur? Dan heb je recht op huurverlaging. Vraag de verhuurder om de huur te verlagen. Loopt je contract korter dan zes maanden? Dan kan dit met terugwerkende kracht. Weigert de verhuurder? Vraag dan de Huurcommissie om een uitspraak. Zij stellen de juiste huurprijs vast.

Hulp nodig?

Heb je hierbij hulp nodig? Neem contact op met !WOON. Wij zijn bereikbaar via 020 523 01 50 of oost@wooninfo.nl, en hebben elke woensdag inlooppreekuur van 9 tot 12 uur aan de Tweede Boerhaavestraat 46-H. #

Uw Amsterdamse makelaar met kennis van zaken en al meer dan 20 jaar een betrouwbare specialist in het hart van Oost-Watergraafsmeer!

ÚW BUURTMAKELAAR!

DE HEREN VAN SNOEK
MAKELAARDIJ

VBO MAKELAAR
020 46 30 100

deherenvansnoek.nl ▲ Linnaeuskade 6 ▲ 1098 BC Amsterdam

Zomer in Oost? Beleef festivals van dichtbij!

Deze zomer kun je meer doen dan alleen een festival bezoeken. Festivals en culturele evenementen in en rond Oost zoeken juist nú vrijwilligers. Een leuke en flexibele manier om nieuwe mensen te ontmoeten, ervaring op te doen en kennis te maken met organisaties die bij je passen.

Help mee. Je bent te laat voor het Roots festival. Maar nog steeds ben je nodig bij het Grachtenfestival (augustus), het Indische Buurt Festival (29 augustus), het Circusbende Festival (eind augustus) of het Vondelpark Openluchttheater.

Liever iets gekst? Sluit je aan bij het Air Guitar Team van De Parade (24 juli t/m 9 augustus). Van artiesten begeleiden en bezoekers ontvangen tot promotie en productie: er is voor ieder talent een plek.

Vrijwilliger Johanna vertelt: "Ik ontmoet mensen buiten mijn bubbel en merk dat ik zelfverzekerder en initiatiefrijker ben geworden." En Vanessa, die vorig jaarrijwilligerswerk deed: "Het was één van de leukste zomers die ik in tijden heb gehad." #

Kijk op de vacaturebank van VCA voor alle festivalvacatures: www.vacaturebank.vca.nu

UITVAARTCENTRUM ELDERS

persoonlijke uitvaartverzorging

kleinschalig rouwcentrum
tegenover De Nieuwe Ooster

dag en nacht
020 6252201
info@davidelders.nl
www.davidelders.nl

kruislaan 235 amsterdam

START als vrijwilliger in Oost

Spreekuren

Post Oost: di 9-17 uur, do 13-17 uur
Paviljoen C, Zeeburg: do 9-12 uur

Afspraak Maken?

Bel/app **Mona Dahir**, 06-38326317
m.dahir@vca.nu, www.VCA.nu

Vrijwilligers Centrale Amsterdam

Dwars door het recht

Het Juridisch Spreekuur van de Hogeschool van Amsterdam behandelt actualiteiten die met het recht te maken hebben.

De woonrechten van huurders

Tekst: **Sahli Saffi** en **Jayden Posthuma**

Schimmel op de muur, een lekkage die maar niet wordt opgelost of vochtproblemen in huis: veel huurders krijgen ermee te maken. Toch weten bewoners vaak niet wat ze kunnen doen wanneer een woningcorporatie of verhuurder niet helpt. Gelukkig zijn er verschillende organisaties die huurders kunnen ondersteunen bij het opkomen voor hun rechten zoals HJS en !WOON.

Wat doe je bij een probleem in je huis?

Voor wie is dit?
Een stappenplan is bedoeld voor mensen met een woonprobleem in hun huis, zoals schimmel, lekkages of kapotte voorwerpen.

Waarom dit stappenplan?
Het kan veel tijd en moeite besparen om het probleem op te lossen. Dit kan stress geven. Met dit stappenplan krijg je duidelijkheid.

1. Kijk goed wat er kapot is in je huis.

2. Stuur een brief, mail of app naar de verhuurder. Vertel wat er kapot is en stuur de foto mee.

3. Wacht tot de verhuurder reageert.
Dit duurt meestal 1 tot 2 weken.

4. Bel een hulporganisatie (zoals StichtingWoon) als het probleem niet wordt opgelost.

5. StichtingWoon kijkt mee en beoordeelt de situatie. Als het nodig is komen ze bij je langs om de situatie te bekijken.
Vervolgens deelt StichtingWoon hun bevindingen met je verhuurder en vragen om een oplossing.

Verzamel bewijs
Maak foto's van het probleem en bewaar e-mails of berichten. Dit kan later belangrijk zijn.

Geef de verhuurder tijd om te reageren
De verhuurder moet eerst de kans krijgen om het probleem zelf op te lossen.

Schakel de Huurcommissie in
Wordt het probleem niet binnen zes weken na melding opgelost? Dan is de eenvoudigste vervolgstap om naar de Huurcommissie te stappen. Dat kost slechts € 25,- en levert een huurverlaging op als de Huurcommissie van oordeel is dat het een gebrek is waarvoor de verhuurder verantwoordelijk is (zie ook de volgende link voor meer informatie: www.huurcommissie.nl/support/onderhoud-en-gebreken-check).

Waarom is dit belangrijk?
Woningproblemen kunnen zorgen voor stress, gezondheidsklachten en onveilige situaties. Vooral schimmel en vochtproblemen kunnen grote gevolgen hebben voor bewoners. Toch blijkt in de praktijk dat veel huurders niet weten welke rechten zij hebben of waar zij terecht kunnen voor hulp. Daarom is duidelijke informatie belangrijk. Vanuit Buurtcampus en het Juridisch Spreekuur van de Hogeschool van Amsterdam is een infographic en stappenplan ontwikkeld om bewoners hierbij te ondersteunen. Hierin staat uit-

gelegd welke rechten huurders hebben en welke stappen zij kunnen ondernemen bij woninggebreken.

Waar kun je terecht?
Bewoners kunnen onder andere hulp krijgen bij:
• Het Juridisch Spreekuur
• Buurtcampus Oost
Twijfel je over je situatie? Vraag dan op tijd hulp. Hoe sneller een probleem wordt gemeld, hoe groter de kans dat het opgelost wordt en er geen onnodige (vervolg)schade ontstaat. #

Waar(mee) kunnen wij u verder nog helpen?

Medewerkers van HJS staan voor u klaar om al uw vragen omtrent belasting, juridische en sociaal-maatschappelijke kwesties te beantwoorden. Als blijkt dat het niet mogelijk is om uw vraag te beantwoorden, dan verwijzen wij u door naar een van onze samenwerkingspartners.

Hoofddlocatie HJS

Wibautstraat 5^a (Muller Lulofshuis - 2e etage (02A08))
telefoon: 06 211 588 82
Bereikbaar: maandag t/m donderdag van 9.00-17.00 uur
e-mail: hjs@hva.nl
website: www.hva.nl/hjs

Een gebrek betekent dat je niet veilig of normaal in de woning kunt wonen.

- Denk bijvoorbeeld aan:
- schimmel in huis
 - lekkages
 - vochtproblemen
 - kapotte verwarming
 - achterstallig onderhoud

Volgens de wet moet een verhuurder zorgen voor een veilige en goed onderhouden woning. Ernstige problemen moeten daarom door de verhuurder

worden opgelost. Veel bewoners weten dit niet en blijven te lang wachten zonder hulp in te schakelen.

Wat kun je doen?
Bij problemen in huis is het belangrijk om snel actie te ondernemen. Volg deze stappen:

1. Meld het probleem
Stuur een e-mail, gebrekenmelding, brief of app naar de verhuurder of woningcorporatie. Leg duidelijk uit wat er aan de hand is.

Zondag in het Oosterpark

Picknickconcert 12 juli, 12.30 uur
Cello Biennale Kwartet speelt;
J. des Pres, arr. S. Bruno - Mille regretz,
P. van Ee Haute - Pièce Sonate, op. 9,
Trad., arr. S. Bruno - Kaval Sviri,
S. Rachmaninoff, arr. S. Bruno - Italian Polka, P. Chesnokov, arr. Bruno - To thee we sing, op. 27, nr. 6, A. Kuznetsov - from Suite for cello quartet – Andantino, K. Wilkomirski - Rhapsodia (1961)

Picknickconcert 9 augustus, 12.30 uur
Frank Bridge Pianokwartet speelt;
J. Brahms Pianokwartet nr. 2 A grt opus 26 #

Tentoonstelling Stadsloket

Ook dit jaar presenteren de leerlingen van de Gerhardschool aan de Valentijnkade hun werk in de publiekshal van het Stadsloket Amsterdam-Oost.

Iedereen is welkom tijdens de openingstijden Alle werkdagen van 8.00 uur tot 17.00 uur. Op donderdag tot 20.00 uur. De tentoonstelling is te zien van 1 t/m 30 juli 2026. #

#Dwars

De gratis advertentierubriek van Dwars door de buurt.

Deze rubriek is bedoeld als service voor onze lezers. U kunt als particulier of stichting een gratis advertentie, oproep of mededeling plaatsen. Er worden geen commerciële boodschappen geplaatst. Uw informatie moet voor de deadline bij ons binnen zijn en mag hooguit uit 200 tekens bestaan. Zie het colofon elders in deze krant voor deadline en mailadres.

Iggerertjes

Oude nummers Dwars Op zoek naar een artikel, maar oude kranten weg? Zie ook www.dwars-door-amsterdam-oost.nl/index-dwars/

Ukulele meedoen? Ukulele duo zoekt mensen om mee te spelen. Telefoon 06 161 521 53

Bakfiets te huur Ouderwetse bakfiets in prima staat, met grote laadbak (170 x 85 cm). Ideaal voor klein transport in Oost. Te huur voor 25 euro per dag. Bel John 06 573 079 81.

Bezorger gezocht Een keer in de twee maanden Dwars bezorgen tegen betaling? Bel Bert Bronk 06 266 220 73.

Taalcoach Interesse in andere culturen? Doe een uur in de week vrijwilligerswerk als taalcoach voor anderstaligen. Kijk op: www.samenspraakooost.nl

Meditatie Meditatie voor innerlijke harmonie en inzicht begeleid door Koeuzi. Elke maandag van 10.00 tot 11.30 uur in het Oosterparkhuis, Derde Oosterparkstraat 159. Gratis. Contact: koeuzimeditations@gmail.com of bel 06 11 49 7755

Spaans dorpshuis te huur Ons authentieke Spaanse huis in het dorpje Polop is 10 km van de kust en vlakbij bergen waar je heerlijk kunt wandelen over oude boerenpaden. Schappelijke huur. Bel Wim 06 461 522 81.

Exclusief: het aardigste dier van de wereld

Deze keer gaat het over het enige echtste aardigste dier van de hele wereld. Raden maar...

Maar je kijkt natuurlijk eerst naar de plaatjes voor je dit leest dus je weet het misschien al...
de capibara !

De capibara is het grootste knaagdier op aarde. Ze worden meer dan een meter lang en 70 kilo zwaar.

Dus zo zwaar als een flink mens. Ze wonen in de moerassen van Zuid-Amerika, dus in Brazilië, en Paraguay en Uruguay en Argentinië. Ze zijn bijna altijd in het water en eten vooral sappige waterplanten. Ze zwemmen graag en kunnen makkelijk wel vijf minuten onder water blijven. Er zijn ook wel mensen die dat na lang oefenen kunnen maar

gewone mensen komen na een minuut helemaal buiten adem boven. capibara's kunnen drijvend slapen en dan zijn alleen hun neusgaten boven water.

In Artis zijn er een paar dus je kent ze vast wel. Eerlijk gezegd vond ik ze altijd een beetje saai.

Meestal liggen ze te slapen. Vaak staan ze maar wat te staan. Of ze kauwen wat en er steken dan aan alle kanten blaadjes uit hun mond. Zo slordig. Net als bij een etende giraffe.

Gezellig samen zonnen en knuffelen. Ze hebben ook nog eens de schattigste voetjes aller tijden.

Maar als je over ze leest blijkt iedereen capibara's de aardigste dieren van de wereld te vinden.

Waarom eigenlijk? Omdat ze je niet in je kuiten bijten? Maar konijnen bijten je toch ook niet in je kuiten en die komen in de top tien van aardigste dieren pas op de zesde plaats. Even tussendoor: honden komen op de tweede plaats en katten op de derde plaats.

Capibara's zijn zo aardig omdat ze met alle andere dieren goed kunnen opschieten. Ze vinden bijna alle andere dieren leuk.

Poezen, eenden, honden, schildpadden, aapjes, noem maar op. Ze vinden gezelschap heerlijk. Ze genieten ervan. Eenden mogen op hun buik slapen. Tegen honden liggen ze het liefst zo dicht mogelijk aan. Poezen geven ze kopjes alsof het zelf enorme poezen zijn. Aapjes mogen op hun rug meeliften. capibara's ontfermen zich zelfs over jonge, moederloze geitjes. Ze adopteren andermans kinderen omdat ze iedereen zo leuk vinden. Dat is erg vreemd. De meeste dieren gaan andere dieren uit de weg. Of ze zijn bang of ze zijn agressief. Als wij een vreemde hond op bezoek krijgen zitten onze poezen urenlang ergens verstopt. Ons hondje Tati gaat alle herten, hazen, zwijnen, katten, en konijnen woest keffend achterna. Ze ziet al die beesten als prooi en niet als nieuwe vrienden. De capibara vindt zelfs krokodillen aardig en gaat naast ze liggen zonnen. En dat terwijl krokodillen graag een jong capibaraatje tussendoor als snack eet.

(\ (I) /)

De enige echte vijand van de capibara

De enige echte vijand van de capibara is de jaguar, het grootste roofdier van Zuid-Amerika. Zolang de capibara zwemt is hij veilig want hij duikt onder en komt na vijf minuten op een heel andere plaats weer boven. Maar op het land is de jaguar veel en veel sneller. Ik denk dat capibara's het helemaal niet snappen. Waarom komt zo'n jaguar niet gezellig tegen je aan liggen? In plaats van je zo naar te bijten? Waarom niet gezellig samen ergens zonnen of elkaars kinderen knuffelen?

Njam, njam, njam, njam

Ron de Zeeuw schrijft. Connie Dekker maakt de pagina en tekent Stinks. MaBelle behandelt de post. Foto's capibara: Masaki Tokutomi. www.flickr.com CC Lic.

Ken jij een nog aardiger dier? Schrijf lieve.mabelle@gmail.com via www.dierenkrant-online.nl

